إقامة البراهين
على حكم من استغاث بغير الله
أو صدق الكهنة والعرافين
جێگیر کردنی بەڵگەکان

لە سەر حوکمی کەسێك کە داوای فریاکەوتن
بکات لە جگە لە خوای گەورە
یاخود هەواڵدەرانی غەیب و فاڵچیان
بەڕاست بزانێت

دانراوی
سماحة الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز
وەرگێڕانی : صلاح الدين عبدالكريم

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشکەش کردن

الحمد لله و الصلاة و السلام على رسول الله
و على اله و صحبه ومن الاه . أما بعد

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لەبەر ئەوەی بیرو باوەڕی یەکخواپەرستی ئەو بنچینەیەیە کە بانگەوازی محمدی کوری عبداللەی (e) لەسەر بنیات نراوە کە لەڕاستیدا درێژ بوونەوەیە بۆ بانگەوازی هەموو پێغەمبەران (علیهم الصلاة و السلام) هەروەك و خوای گەورە دەفەرمێت :-
(وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ)
النحل: ٣٦

واتە: بە تأکیدی بۆ هەموو کۆمەڵە خەڵکێك پێغەمبەرێکمان ناردووە تا پێیان بڵێت بە تاکو تەنها خوا بپەرستن و هاوبەشی بۆ بڕیار مەدەن و خۆتان دوور بخەنەوە لە تاغوت. وە لە تەواوێتی بیرو باوەڕ بوون بەم بانگەوازە دژایەتی کردنی داهێنراوو شتە پڕ و پوچەکانە بە هەموو جۆر و شێوازەکانیەوە ، وە پێویستە لەسەر هەموو موسڵمانێك کە زاناو چاو ڕۆشنا بێت لە دینەکەی دا ، وە خوای گەورە بپەرستێت بە گوێرەی شەریعەتی ئیسلام.

وە موسڵمانانە سەرەتاکان لە پێشینەکانی ئەم نەتەوەیە لەسەر ڕێنمایی بوونە لەکارو باری دینەکەیاندا، چونکە کردەوەکانیان بەڵکو هەموو ئیش و کارەکانیان بە گوێرەی قورئانی پیرۆز و سوننەتی پاککراو بووە.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

پاشـان کاتـێك کـه زۆربـەی موسـڵمانان لایـان دا لـەم بەرنامـە ڕاســتە. بەرنامــەی قــورئان و ســوننەت ـــلــه بــیرو بــاوەڕو کـردەوەکانیان دابـەش بوون بـۆ چـەند تـاقم و حیـزبێك لـه بیرو بـاوەڕو مەزهـەب و سیاسـەت و حـوکمەکان. کـه ئەنجانـی ئـەم لـەرێ دەرچـوونەیش بریتـی بـوو لـه بڵاو بـوونەوەی داهێنـراوو شـتی پـڕو پـوچ و بـەتاڵ و جـادوو گـەری ، کـه ئەمـەش بـووبە دەروازەیـەك بـۆ دوژمنانـی ئیـسلام لـه تانـەدان لـه ئیـسلام و هەڵگرانی ئیسلام.

وەزانایانــی ئیــسلام لــه کــۆن و نــوێدا لــه دانــراوە کانــیاندا خەڵکیان ئاگادار کردۆتەوە لەم شتە داهێنراوانە ،وەیەکێك لەو دانراوە گرنگانە پەرتوکی (اقامة البراهين)ی زانای پــایە بەرز شـێخ عبدالعزیـزبن عبدالله بن بـاز . کەپـێك هاتوە لەسێنامەی کۆکراوە :

یەکەم :له حوکمی داوای فریاکەوتن له پێغەمبەر (e)

دووەم: لـه حوکمـی داوی فـریاکەوتن لـه جـن و شـەیتانەکان و نەزرکردن بۆیان.

سـێیەم: لـه حوکمی خواپەرستن به چەند ویردێکی داهێنراوی هاوبەش بڕیار دان.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وه سەرۆکایەتی کە هەڵگری ئاڵای بانگەوازی ئیسلامی‌یە لەم وولاّتە پیرۆزەدا–

ئـەم سـێ نامەیـە دەخاتـە بـەر دەسـتت ئـەی خوێـنەری بەڕێـز: وەکـو هاوکـاری کـردنێك لـە دژایەتـی کردنـی شـتە داهێنـراوو ئەفـسانەکان، وەبـۆ بەرزکـردنەوەی ئاسـتی ڕۆشـنبیری و تێگەیشتنی ڕاستەقینەیی بۆ ئیسلام.

داواکـارین لـە خـوای بـاڵا دەسـتی بـەرز کـە بـەم نامانـە سـوود بگەیەنێت بەبەندەکانی

و الله ولي التوفيق و صلى الله على محمد واله و صحبه وسلم.

بڵاوکەرەوە

بسم الله الرحمن الرحيم

نامەی یەکەم

الحمد لله و الصلاة و السلام على رسول الله
و على اله و أصحابه ومن أهتدى بهداه، اما بعد

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ڕۆژنامەی (المجتمع) ی کوێتی لە ژمارەی ١٥ی دەرچوو لە بەرواری ١٩/٤/١٣٩٠ ك چەند دێڕە هۆنراوەیەکی بڵاو کردۆتەوە لە ژێر ناونیشانی (لە یادی لە دایك بوونی پێغەمبەر (e) ، کە ناوەڕۆکی ئەو چەند دێڕە هۆنراوەیە بریتیە لە داوای فریاکەوتن لە پێغەمبەر (e) و داوای سەرکەوتن بە هۆی ئەوەوە بۆ فریاکەوتنی نەتەوەی ئیسلام و ڕزگارکردنی لەو پارچە پارچەیی و جیاوازیەی کە تێی کەوتووە بەواژووی کەسێك کەناوی لە خۆی ناوە (آمنة) کە ئەمەیش دەقی ئەو چەند دێڕە هۆنراوە ئاماژە بۆکراوەیە:

یارسول الله ادرك عالما يشعل الحرب و يصلى من لظاها
یارسول الله ادرك امة في ظلام الشك قد طال سراها
یارسول الله ادرك امة في متاهات الاسى ضاعت رؤاها
الى أن قالت:
یارسول الله ادرك امة في ظلام الشك قد طال سراها
عجل النصر كما عجلته يوم بدر حين ناديت الاله
فاستحال الذل نصرا رائعا ان لله جنودا لا تراها

واتە/ ئەی پێغەمبەری خوا فریای خەڵکانێك بکەوە کە جەنگێك دادەگیرسێنن و بەگڕو بڵێسەی دەسوتێن.

ئەی پێغەمبەری خوافریای نەتەوەیەك بکەوە کە لە تاریکی گوماندا ڕۆیشتنی درێژەیکێشاوە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ئەی پێغەمبەری خوافریای نەتەوەیەك بکەوە کە لە چۆڵەوانی خەفتدا بینینی فەوتاوە

تا دەڵێت

ئەی پێغەمبەری خوافریای نەتەوەیەك بکەوە کە لەتاریکی گۆماندا ڕۆیشتنی درێژەی کێشاوە سەرکەوتن پێش بخە هەروەکو چۆن لەڕۆژی بەدرا پێشت خست کاتێك دوعات کرد لەخوا سەر شۆڕی گۆڕا بۆ سەرکەوتنێکی جوان بەڕاستی خوای

گەورە سەربازی هەیە کە نایانبینیت .

(اللە اکبر) بەم شێوازە ئەم نوسەرە بانگەوازو داوای فریاکەوتنی خۆی ئاراستەی پێغەمبەر دەکات (e) داوای فریاکەوتنی ئۆمەتی لیَدەکات بە پێش خستنی سەرکەوتنیان کە لە بیری کردووە یاخود نەزانە بەوەی کە سەرکەوتن تەنها بەدەستی خوای گەورەیەو ئەم شتە بەدەستی پێغەمبەر (e) و جگە لەویش لە دروست کراوەکان نیَیە هەروەکو چۆن خوای گەورە دەفەرمێت:(وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ) [١] واتە سەرکەوتن نیَیە تەنها لەلای خوای بالاَ دەستی

---

[١] ال عمران ١٢٦

کاربەجیّ نەبێت وە دەفەرمێت : (إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلا غَالِبَ لَكُمْ وَإِنْ يَخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ بَعْدِهِ) [٢] **واتە ئەگەر خوای گەورە سەرتان بخات ئەوا کەس ناتوانێت زاڵ بێت بەسەرتاندا وە ئەگەر خوای گەورە سەر شۆڕتان بکات ئەوا کێ هەیە لە پاش خوای گەورە بتوانێت ئێوە سەربخات.**

وە بەدەقی قورئان و سوننەت و یەك دەنگی زانایانیش زانراوەکە خوای گەورە دروست کراوەکانی دروست کردوە تا بەتاك و تەنها بیپەرستن وە پێغەمبەرانیشی ناردووە و پەرتوکەکانیشی دابەزاندووە بۆ ڕوونکردنەوی ئەم پەرستنەو بانگەواز کردن بۆی، هەروەکو دەفەرمێت:(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ) [٣] .

واتە: من جن و مرۆڤم دروست نەکردوە تەنها بۆ ئەوە نەبێت کە بەتاك تەنها بم پەرستن هەروەها دەفەرمێت:(وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ) [٤] .

واتە: بە تأکیدی بۆ هەموو کۆمەڵە خەڵکێك پێغەمبەرێکمان ناردووە تا بەخەڵکی بڵێن بەتاك و تەنها خوای گەورە بپەرستن

---

[٢] ال عمران ١٦٠
[٣] الذاريات ٥٦
[٤] النمل -٣٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

و هاوبەشــی بــۆ بــڕیار مــەدەن و خــۆتان دوور بخەنــەوە لــە تاغوتەکان. وە

دەفەرمـێت:-(وَمَـا أَرْسَـلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ)(٥)

واتــە: لــە پـێش تـۆدا ئـەی محمـد (e) هـیچ پێغەمـبەرێکمان نـەناردووە الا نـیگامان بۆی ناردووە کە هیچ پەرستراوێکی تری حـەق نییە شـایەنی پەرسـتن بـێت جگـە لـە خـوای گـەورە دەی کەواتە خوای گەورە بپەرستن بە تەنها.

وە دەفەرمـێت: (الر كِتَابٌ أُحْكِمَتْ آيَاتُهُ ثُمَّ فُصِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنَّنِي لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ) (٦)

واتــە/ئـەم قـورئانە پەرتوکـێکە ئایەتەکانـی تـەواو کـراوەو رێـك خــراوە پاشــان بەباشــترین شــێوە روون کــراوەتەوە لــە لایــەن خوایەکەوە کـە کاربەجـێ و زانایـە لـە پێنـاوی ئـەوەی کـە هـیچ پەرسـتراوێك نەپەرسـتن جگـە لـە خـوای گـەورە نەبـێت ،وە مـن پێغەمــبەر (e) ئــەی خەڵکــی بــۆ ئــێوە ترســێنەر و ئاگــادار کـەرەوەم بەسـزا لـە دنیاو دوارۆژدا بـۆ کەسـێك سەرپێچی بکات ،وە موژدەدەرم بەبەهەشت بۆ کەسێك کە گوێڕایەڵ بێت.

---

(٥) الانبياء -٢٥

٦ هود/١-٢

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لـەم چـەند ئایەتـە روونکـرایەوە خـوای گـەورە بـۆمان روون دەکاتـەوە کـە جـن و مرۆڤـی دروسـت نەکـردووە تـەنها بـۆ ئـەوە نەبێت کە بە تاك و تەنها بیپەرستن و هاوبەشی بۆ بڕیار نەدەن ،وە روونـی کـردەوە کـە پێغەمبەرانـی نـاردووە(علـیهم الـصلاة والـسلام) بـۆ فـەرمان کـردن بـەم پەرسـتنەو قەدەغەکردنـی دژەکەی،وە خـوای گـەورە پـێمان ڕادەگەیەنـێت کـە ئایەتەکانی قـورئانەکەی تـەواوو بـاش کـردووە و روونـی کـردۆتەوە بـە تـەواوی تا جگـە لە خۆی کەسی تر نەپەرستڕێت وەپەرستنیش بـریتیە لـە یەکخواپەرسـتیەکەی و گوێڕایەڵـی کردنـی بەجێبەجێکردنـی فەرمانەکانـی و وازهێـنان لـە قەدەغەکراوەکانی کە خـوای گـەورەیش فەرمانی بەمە کـردووە لـە زۆرئایەتدا لەوانە دەفەرمێت:(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ) [٧] .

واتـە/فەرمانیان پێنەکرابوو تـەنها بەوە نەبێت کە خوای گەورە بپەرستن بە تاك و تـەنها و دڵسۆزی ونیەت پاکیەوە لە دیندا وە لابدەن لە هەموو دینەکانی تر.

وە دەفەرمێت:(وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ) [٨]

---

[٧] البينة/٥

[٨] الاسراء/٢٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتـە/ خـوای گـەورە فەرمانـی کـردووەو بـڕیاری داوە کـە هـیچ شتێك نەپەرستن تەنها خوای گەورە نەبێت.

وە دەفەرمێت:(فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ أَلا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِص) [٩]

واتـە: خوای گەورە بپەرستن بە تاك و تەنها و دڵسوزی لە دیندا ، ئایا پەرستنی پاك و ساف و بێگەردی تەنها بۆ خوای گەورە نیە؟

وە ئایەتـی تـر لـەم مانایانـە زۆرن کـە هەمـوویان بەڵگـەن لەسـەر پێویـستێتی نیـەت پاکـی لەپەرستندا بـۆ خـوای گـەورە بـەتاك و تـەنها، وە واز هێـنان لـە پەرسـتنی جگـە لەخـوای گـەورە لـە پێغەمبەران و جگە لەوان ، وە گومانی تێدانییە کە پاڕانەوە لە گــرنگترین جۆرەکانــی پەرســتنەو کۆکەرەوەتــرینیانە بــۆیە پێویسته بە دڵسۆزی و نیەت پاکی بۆ خوای گەورە بکرێت بە تـاك و تـەنها، هەروەکـو خـوای گـەورە دەفەرمـێت:(فَادْعُـوا اللَّـهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ) [١٠]

واتـە /بپاڕێـنەوە لـە خـوای گـەورە بـەتاك و تـەنها و دڵـسۆزی لـە دیندا با کافرەکانیش پێیان ناخۆش بێت.

---

[٩] الزمر/٢-٣
[١٠] غافر -١٤

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وه خوای گەورە دەفەرمێت:(وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلا تَدْعُو مَعَ اللَّهِ أَحَداً)[11]

واتە/مزگەوت و شوێنی کڕنوش بردن هی خوایە ،ئێوه مەپاڕێنەوە لە هیچ کەسێکی تر لەگەڵ خوای گەورەدا بەڵکو بەتەنها لەو بپاڕێنەوەو ئەو بپەرستن.

وه ئەمەیش هەموو دروست کراوەکان دەگرێتەوە لە پێغەمبەران و جگە لەوان چونکە (أحدا) نەناسراوە (نکرة) ورستەکەیش قەدەغەکردنە (نهی) بۆیە جگە لە خوای گەورە هەموو کەسێکی تر دەگرێتەوەو گشتییە ،خوای گەورە دەفەرمێت:(وَلا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لا يَنْفَعُكَ وَلا يَضُرُّكَ)[12]

واتە :مەپاڕێرەوە لە جگە لە خوای گەورە کە نەسودت پێ دەگەیەنن نە زیان.

کە ئەم گفتو گۆیە بۆ پێغەمبەرە (e) وە زانراویشە کە خوای گەورە پاراستویەتی لە هاوبەش بڕیاردان بەڵکو مەبەست لەوە ئاگاداکردنەوەی جگەلە پێغەمبەرە (e) پاشان خوای گەورە دەفەرمێت: (فأن فعلت فأنك اذا من الظالمين)[13]

---

[11] الجن/١٨
[12] يونس/١٠٦
[13] يونس ١٠٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتە: ئەگەر پاڕایتەوە لە جگە لە خوای گەورە ئەوا تۆ لەستەم کارانی واتە هاوبەش بڕیاردەران کە ئەگەر گەورەی نەوەکانی ئادەم –علیه الصلاة و السلام- ئەگەر بپاڕێتەوە لە جگە لە خوای گەورە دەبێت لە ستەم کاران ئەی ئیتر چۆن جگە لەو نابیت بەستەم کاران، کە ستەمیش ئەگەر بەبەر بڵاوی هات ئەوا مەبەست پێی هاوبەش بڕیاردانی گەورەیە هەروەکو چۆن خوای گەورە دەفەرمێت: (والکافرون هم الظالمون) [١٤]

واتە: کافرەکان ئەوان ستەمکارن.

وە دەفەرمێت:(إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ) [١٥]

واتە: بەڕاستی هاوبەش بڕیاردان ستەمێکی زۆر گەورەیە.

بەم ئایەتانەو جگە لەم ئایەتانەش زانرا کە پاڕانەوە لە جگە لەخوای گەورە لە مردووەکانو دارو بتەکانو جگە لەمانە هاوبەش بڕیاردانە بۆ خوای گەورەو نەفی ئەو پەرستنە دەکات کە خوای گەورە جنی و مرۆڤی لە پێناوی دا دروست کردووەو پێغەمبەرانی لە پێناوی دا ناردووەو پەرتوکەکانی ناردۆتە خوارەوە بۆ ڕوونکردنەوەی و بانگەوازکردن بۆ لای ، کە ئەمەیش بریتییە لەمانای –لا اله الا الله– کە ماناکەی بریتییە

---

[١٤] البقرة ٢٥٤
[١٥] لقمان :١٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

له وەی كه هیچ پەرستراوێك نیيه به حەق كەشايەنی پەرستن بێت جگه له (الله) كه –لا اله الا الله–نەفی پەرستن دەكات له جگه له خوای گەورەو جێگیری دەكات بەتاك و تەنها بۆ خوای گەورە ، وەكو خوای گەورە دەفەرمێت: (ذلك بان الله هو الحق وان ما يدعون من دونه الباطل) [١٦]

واته: بەم شێوازە بەڕاستی خوای گەورە حەقەو ڕاستە وە ئەوانەی كه له جگه له خوای گەورە دەیان پەرستن هەموویان بەتاڵن.

كەئەمەیش بنچینەی دینەو بناغەی نەتەوەی ئیسلامە، وە هیچ پەرستنێك ڕاست و دروست نیيه به تەنها لەپاش ڕاستێتی و دروستێتی ئەم بنچینەیە نەبێت، هەروەكو چۆن خوای گەورە دەفەرمێت:(وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِين) [١٧]

واته: به تاكیدی نیگامان بۆ تۆ ناردووە ئەی محمد (e) وە بۆ پێغەمبەرانی پێش تۆیش كه ئەگەر هاوبەش بۆ خوای گەورە بڕیار بدەیت ئەوا هەموو كردەوە چاكەكانت بەتاڵ دەبێتەوە و

---

[١٦] لقمان :٣٠

[١٧] الزمر ٦٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دەبێت لەوكەسانەی كە دۆڕاوو خەسارەت مەنـدن لـە دنـيا و قيامەتدا.

وە دەفەرمێت: (ولو اشركوا لحبط عنهم ماكانوا يعملون)[١٨]

واتـە: ئەگـەر هاوبەشـيان بـڕيار بدايـە بـۆ خـوای گـەورە ئـەوا هەموو كردەوە چاكەكانيان بەتاڵ دەبووەوە.

وە ئايينـی ئيسلام بنيات نراوە لەسەر دوو بنچينەی زۆر گەورە يەكێكيان ئەوەيە كە جگە لە خوای گەورە هـيچ كەسـێكی تـر نەپەرسـترێت ، دووەميـشيان ئەوەيـە كـە خواپەرسـتی نەكـرێت تـەنها بـە شـەريعەت و بەرنامـەی پێغەمبەرەكەی نەبێت (e) كە ئەمـەيش مانـای لاالـه الا الله محمـد رسول الله يـە،بۆيە هەر كەسێك بپارێـتەوە لـە پێغەمـبەران و جگـە لـەوان ياخود بپارێتەوە لە بت و داروبـەردو جگـە لەمانـە لـە دروسـت كـراوەكان ياخـود داوای فـرياكەوتنيان لێ بكـات ياخـود خـۆی نـزيك بكاتـەوە لێـيان بـە ئاژەڵ سەربڕين بۆيان و پـەيمان دان پێـيان ،ياخود نوێژيان بۆ بكـات ياخـود كرنوشـيان بـۆ بـبات ئـەوا كردويانێتـی بـە پەروەردگار لەجگە لە خوای گەورەو كردويانێتی بە هاوشێوە بـۆ خـوای پـاك و بێگـەرد كـە ئەمـەيش ئـەم بنـچينەيە

---

[١٨] الانعام ٨٨

هەڵدەوەشێنێتەوە و نەفی مانای لاالـه الاالله دەکات ، هەروەکو چۆن کەسێك لە دیندا شت دابهێنێت کە خوای گەورە ڕێگای پێنەدابێت ئەوا مانای محمد رسول الله ی جێبەجێ نەکردووە،خوای گەورە دەفەرمێت:(وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُوراً)[١٩]

واتە /چی کردەوەی باشیان کردبوو هەمووما‌ن کرد بەتۆزی بڵاوبوو بە تاڵمان کردەوە کە ئەم کردەوانە کردەوەی کەسێکە کە لەسەر هاوبەش بڕیار دان بۆ خوای گەورە مردبێت بە هەمان شێوە کردەوەی داهێنراوەکان کەخوای گەورەی ڕێگای پێنەداوە لە ڕۆژی قیامەتدا دەبێت بە تۆزی بڵاوە بوو چونکە نەگونجاوە لەگەڵ بەرنامە پاککراوە کەی ،هەروەکو چۆن پێغەمبەر (e) دەفەرمێت (من احدث في امرنا هذا ما ليس منه فهو رد) متفق على صحته .

واتە /هەرکەسێك لە دینی ئێمەدا شتێکی تازە دابهێنێت کە لە بنچینەی دینەکە نەبێت ئەوا لێی وەرناگیرێت و ڕەت دەکرێتەوە سەری .

---

[١٩] الفرقان /٢٣

وه ئـەم ئافرەتە نوسـەرەيش داواى فـريا كـەوتن و پاڕانەوەكـەى ئاراســتەى پێغەمــبەر (e) كــردووه لــه پــەروەردگارى هەمــوو جيهان كە سەركەوتن و زيان و سود تەنها بەدەست ئەوەو هيچ شتێك بەدەستى جگەلەو نىيە ،

كـە گومانــى تــێدا نىــيە ئەمــە ســتەمى گەورەيــەو هاوبــەش بڕياردانــى خــراپە ، وە خــواى گــەورە داكۆكــى لەســەر ئــەوە كردووە

كە دوعا لەوبكـرێت و پەيمانيـشى داوە كـە هـەر كەسـێك لىێـى بپاڕێـتەوە ئـەوا وەڵامــى دەداتــەوە ،وە هەڕەشــەى كــردووە بــە كـردنە نـاو ئاگرى دۆزەخ بـۆ ئـەو كەسانەى كە لوت بەرزن و لە خـوا ناپاڕێـنەوە هەروەكو دەفەرمێت: ﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ﴾[٢٠]

واتـە: پـەروەدگارتان فەرمويەتـى لـەمن بپاڕێـنەوە ئـەوا وەڵامتان دەدەمــەوە ، وە ئــەو كەســانەى خــۆيان بــە گــەورە دەزانــن لــە پاڕانـەوە لـەمن و لێم ناپاڕێنەوە ئەوانە دەچنە دۆزەخەوە بەسەر شـۆڕى و ڕيـسوايى و بچوك كراوەيـى و بـێ ڕێـزى. وەئـەم ئايـە پيرۆزە بەڵگەيە لەسەر ئەوەى كە پاڕانەوە پەرستنە، وەئەوەى

---

[٢٠] غافر ٦٠

خۆی بەگەورە بزانێت لە ئاستی دا ئەوا شوێنی دۆزەخە، کەئەگەر ئەمە حاڵی کەسێك بێت خۆی بەگەورە بزانێت و نەپاڕێتەوە لە خوای گەورە ئەی ئیتر ئەبێت حاڵی کەسێك چۆن بێت کە پشت لە خوا بکات و لە جگە لە خوای گەورە بپاڕێتەوە. کە خوای گەورە نزیکە لە دروستکراوەکانی و وەڵام دەرەوەیەو خاوەنی هەموو شتێکەو تواناو دەسەڵاتی بەسەر هەموو شتێکدا هەیە هەروەکو خوای گەورە دەفەرمێت:(وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ)[٢١]

واتە: ئەی محمد (e) ئەگەر بەندەکانی من پرسیاری منیان کرد لێت ئەوا من لێیان نزیکم بە بیستن و بینین و زانیاری و ویست و دەسەڵات وە وەڵامی بانگەواز و پاڕانەوەی ئەو کەسانە دەدەمەوە کە لەمن دەپاڕێنەوە با ئەوانیش وەڵامی بانگەوازو فەرمانی من بدەنەوەو باوەڕم پێ بهێنن بەڵکو دەچنە سەر ڕێگای ڕاستی.

وە پێغەمبەریش (e) لە فەرمودەی ڕاست دا پێمانی ڕاگەیاندووە کە پاڕانەوە پەرستنە وە بە عبداللەی کوڕی

---

[٢١] البقرة ١٨٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

عباسی ئامۆزای –خوایان لێ ڕازی بێت– دەفەرمێت: (احفظ الله يحفظك أحفظ الله تجده تجاهك اذا سألت فَسْأل الله واذا استعنت فأستعن بالله) أخرجة الترمذي و غيره

واتە: دینی خوای گەورە بپارێزە خوای گەورە دەتپارێزێت، دینی خوای گەورە بپارێزە ئەوا خوای گەورە دەبینیتەوە ڕووەو خۆت کەفریات دەکەوێت، وەئەگەر داوات کرد ئەوا هەر داوا لە خوای گەورە بکە بەتەنها وەئەگەر پشتت بەست تەنها پشت بە خوای گەورە ببەستە.

وە دەفەرمێت: (من مات وهو يدعوا لله ندا دخل النار) رواة البخاري

واتە: هەرکەسێك بمرێت و باوەڕی وابێت خوای گەورە هاوشێوەی هەیە و لێی بپاڕێتەوە ئەوا دەچێتە ئاگری دۆزەخەوە.

وفي الصحيحين عن النبي (e) انه سئل اي الذنب اعظم قال: (ان تجعل لله ندا وهو خلقك)

واتە: پرسیار کرا لە پێغەمبەر (e) چی تاوانێك لە هەموو تاوانەکان گەورەترە؟

فەرمووی: هاوشێوە بۆ خوای گەورە دابنێیت و وەکو خوا بیپەرستیت لەکاتێکدا کە خوای گەورە تۆی دروست کردووە.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وە هەموو کەسێك کە بپاڕێتەوە لە جگە لە خوای گەورە یاخود داوای فریاکەوتنیان لێ بکات یاخود پەیمانیان بداتێ یاخود ئاژەڵیان بۆ سەرببڕێت یاخود شتێك لە پەرستنیان بۆ جێبەجێ بکات جگە لەوانەی پێشوو ئەوا کردویانێتی بە هاوشێوە بۆ خوای گەورە ئیتر جیاوازی نیە ئایا پێغەمبەر بن یاخود پیاو چاك بن یاخود فریشتەبن یاخود جنی بن یاخود بت بن یاخود جگە لەمانە لەدروست کراوەکان.

بەڵام داواکردن لە کەسێکی زیندووی ئامادە لە شتێکدا کە توانای هەبێت بەسەریداو پشتی پی ببەستێت لە ئیش و کارە هەست پێ کراوەکاندا کە توانای هەبێت بەسەریدا ئەوە هاوبەش بڕیار دان نیە، بەڵکو شتێکی ئاسایی و دروستە لە نێوان موسڵماناندا هەروەکو چۆن خوای گەورە لە چیرۆکی موسی —علیه الصلاة و السلام— دەفەرمێت: (فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ)(٢٢)

واتە: ئەوەی کە لە کۆمەڵی خۆی بوو داوای فریاکەوتنی کرد لە موسی —علیه الصلاة و السلام—بەسەر دوژمنەکەیدا وە

---

(٢٢) القصص ١٥

هەروەکو چۆن خوای گەورە لە چیرۆکی موسی –علیه الصلاة و السلام– **دەفەرمێت:**(فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفاً يَتَرَقَّبُ)[٢٣]

واتە: موسی –علیه الصلاة و السلام– **لە شارەکە دەرچوو دەترساو چاودێری گەیشتن و گرتنی دەکرد لە ستەم کاران.**

وە هەوەکو چۆن مرۆڤ لە جەنگ و جگە لە جەنگ لە و ئیش و کارانەی کە تووشی خەڵی دەبێت داوای فریاکەوتن دەکات لە هاوڕێ کانی وە پێویستیان بەپشت بەستن هەیە بەیەکتری وە خوای گەورە فەرمانی کردووە بە پێغەمبەر (e) **کە بەخەڵکی ڕابگەیەنێت کە ئەو موڵکی سودو زیان گەیاندنی بەهیچ کەسێك نی‌یە، هەروەکو لە سورەتی جن دەفەرمێت:**(قُلْ إِنَّمَا أَدْعُو رَبِّي وَلا أُشْرِكُ بِهِ أَحَداً قُلْ إِنِّي لا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرّاً وَلا رَشَداً)[٢٤]

واتە/ئەی محمد (e) **بە بێ باوەڕان بڵێ من تەنها لە پەروەردگارم دەپاڕێمەوە وە هیچ کەس ناکەم بە هاوبەشی و جگە لەو لە کەسی تر ناپاڕێمەوە ،وە پێیان بڵێ من تواناى زیان و سود پێگەیاندنی ئێوەم بەدەست نی‌یە و تەنها سودو زیان بەدەستی خوای گەورە یە.**

---

[٢٣] القصص ٢١

[٢٤] الجن ٢٠-٢١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وه لەسورەتی الاعرافدا دەفەرمێت:(قُلْ لا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعاً وَلا ضَرّاً إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)[٢٥]

واتە ئەی محمد (e) بەبێ باوەڕان بڵێ من سود و زیانی خۆم بەدەستی خۆم نیيە و تەنها بە دەستی پەروەردگار ە مەگەر خوای گەورە ویستی لێ بێت،وە ئەگەر من زانیاری غەیبم بزانیایە ئەوا ئیشی خێرو باشەم زۆر دەكرد و نەمدەهێشت هیچ كاتێك توشی خراپە ببم،بەلاّم من هیچ شتێك نیم تەنها ترسێنەرو موژدە دەرنەبێت بۆ كەسانێك كە باوەڕداربن .وە ئايەتی تر لەم مانايانە زۆرە كە پێغەمبەر (e) ناپاڕايەوە تەنها لە پەروەردگارەكەی نەبێت وە داوای فرياكەوتنی ناكرد تەنها لە ئەو نەبێت ،وە لەشەڕی بەدردا داوای فرياكەوتن و سەركەوتنی دەكرد لە خوای گەورە و زۆر دوبارەی دەكردەوە وە دەيفەرموو : ئەی پەروەردگار ئەوپەيمانەی كە پێمت دابوو بۆم جێبەجێ بكە هەتا راستگۆی گەورە ابوبكر(خوای لێ رازی بێت)پێی فەرموو بەستە ئەی پێغەمبەری خوا (e) خوای گەورە ئەو پەيمانەی كە پێتی داوە بۆت جێبەجێ دەكات

---

[٢٥] الاعراف/١٨٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خـوای گـەورەیش لـەم بارەیـەوە ئـەم ئایەتانـەی دابەزانـدە خوارەوە.

(إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَى وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ
وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ)[٢٦]

واتە /لە شەڕی بەدردا کاتێك کە ئێوە داوای فریاکەوتنتان کرد لـە پـەروەردگارتان ،وە ئـەویش وەڵامتانـی دایـەوە کـەوا مـن بـە تاکیدی پشتیوانیتان دەکـەم بە هـەزار فریشتەی یەك بە دوای یـەك،وە خـوای گـەورە ئـەم یارمەتـی دانـەی نـەدا تـەنها وەکـو مـوژدەی سـەرکەوتن نەبـێت بەسـەر دوژمـناندا وە بـۆ دڵ ئارامیـتان ،وەسـەرکەوتن نیـیە تـەنها لەلایـەن خـوای گـەورەوە نەبێت بەڕاستی خوای گەورە بالآدەست و کاربەجێیە.

خوای گەورە لـەم ئایەتـەدا یادی فریاکەوتنەکەیان دەخاتەوەوە وە پێمان ڕادەگەیەنێت کە وەڵامیانی دایەوە بەوەی یارمەتیانی دا بەهـۆی فریشتەوە ،پاشان خـوای گەورە روونی دەکاتەوە کە سـەرکەوتن لـە لایـەن فریـشتەوە نییە بەڵکـو بەهـۆی ئەوانـەوە یارمەتـی موسـڵمانانیدا بـۆ موژدەدانـی سـەرکەوتنیان و دڵ

---

[٢٦] الانفال/٩-١٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ئارامیی‌یان،وه ڕوونی كردەوە كە سەركەوتن لە لایەن خوای گەورەوەیەو فەرمووی (وما النصر الا من عند الله) واتە سەركەوتن نیيە تەنها لە لایەن خوای گەورەوە نەبێت.وە لە سورەتی ال عمران دەفەرمێت:(وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ)[٢٧]

واتە–خوای گەورە بە تاكیدی ئێوەی سەرخست بەسەر كافرەكاندا لە شەری بەدردا كە هەرچەندە ئێوە لاواز بوون بەهۆی كەمیتانەوە دەی كەواتە لە خوابترسن بەڵكو سوپاسی خوای گەورە بكەن.

وە لەم ئایەتەدا ڕوونی كردەوە كە خوای گەورە سەرخەریان بوو لەشەری بەدردا وەبەمە زانرا كە ئەوەی پێیاندیدا لە چەك و هێزو یارمەتیدانیان بە فریشتە هەمووی لە هۆكارەكانی سەركەوتن و موژدەدان و دڵ ئارامی بووە و سەركەوتن لەمانەوە نەبووە. بەڵكو تەنها لەلایەن خوای گەورە وە بووە ،ئیتر چۆن دروستە بۆ ئەم ئافرەتە نوسەرە یاخود جگە لەم كە ڕووی داوای فریاكەوتن و داوای سەركەوتنی بكاتە پێغەمبەر (e) وە پشت بكات لە پەروەردگاری هەموو جیهان و خاوەنی

---

[٢٧] ال عمران

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هەموو شت و باڵادەست بەسەر هەموو شتێکدا ؟ گومانی تێدا نی‌یە کە ئەمە ناشرینترین نەزانی‌یە بەڵکو لە گەورەترین هاوبەش بڕیاردانە بۆیە پێویستە لەسەر ئافرەتە نوسەرەکە تۆبە بکات و بگەڕێتەوە بۆ لای خوای گەورە تۆبەیەکی(نصوح)ئەویش بە پەشیمان بوونەوە لەوەی کە لێوەی رووی داوە و وازهێنان لێی و ویستی هەبێت لەسەر ئەوەی کە جارێکی تر نەگەڕێتەوە سەری لەبەر بەگەورە زانینی خوای گەورە و دڵسۆزی بۆی و جێبەجێکردنی فەرمانەکانی و ئاگادارکردنەوە لەو شتانەی کە قەدەغەی کردووە ،ئەمە تۆبەی (نصوح)ە وە ئەگەر مافی دروست کراوەکانی لەسەر بێت ئەوا لە تۆبە کردندا مەرجی چوارەم هەیە کە بریتی‌یە لە گەڕانەوەی ماف بۆ خاوەنەکەی یاخود گەردنی خۆی پێ‌ئازاد بکات ،وە خوای گەورە فەرمانی کردووە بەبەندەکانی بە تۆبەکردن وە پەیمانی پێداون کە لێیان وەردەگرێت هەروەکو خوای گەورە دەفەرمێت:(وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ)[٢٨] واتە–ئەی باوەڕداران ئێوە هەمووتان تۆبە بکەن و بگەڕێنەوە بۆ لای خوای گەورە بەڵکو سەرکەوتوو سەرفراز دەبن.

---

[٢٨] النور/٣١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وه لەحەقی گاورەکاندا دەفەرمێت:(أَفَلا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَهُ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ)[٢٩]

واتە–ئایا بۆ تۆبە ناکەن و ناگەڕێنەوە بۆ لای خوای گەورە و داوای لێخۆشبوونی لێناکەن کە خوای گەورە لێخوشبوو بەبەزەیی‌یە.

وه دەفەرمێت:(وَالَّذِينَ لا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهاً آخَرَ وَلا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَاماً يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَاناً إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلاً صَالِحاً فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُوراً رَحِيماً)[٣٠]

واتە–وە لە سیفاتەکانی تری بەندەکانی خوای گەورە (عباد الرحمن)ئەوەیە کە لەگەڵ خوای گەورەدا لە هیچ خوایەکی تر ناپاڕێنەوە ،وە ئەو نەفسەی خوای گەورە قەدەغەی کردووە بکوژرێت نایکوژن تەنها بە حەقی خۆی نەبێت(ئەگەر موسڵمانێکی بە ناحەق کوشت،یاخود لە پاش زەواجێکی شەرعی زینای کرد یاخود لە دین هەڵگەڕایەوە ئەوا دەکوژرێتەوە)وە زینا ناکەن،وە هەر کەسێك ئەم تاوانانە ئەنجام بدات ئەوا توشی تاوان دەبێت ولە ڕۆژی قیامەتیشدا

---

[٢٩] المائدة/٧٤

[٣٠] الفرقان/٦٨-٧٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

سزاکەی بۆ چەند جارێك دووبارە دەکرێتەوە و بەسەرشۆڕی تێیدا دەمێنێتەوە ،تەنها کەسێك نەبێت کە تۆبە بکات و باوەڕبهێنێت و کردەوەی چاك بکات ئەوانە خوای گەورە خراپەکانیان بۆ دەگۆڕێت بۆ چاکە وە خوای گەورە لێخۆشبوو بەبەزەیی یە.

وە دەفەرمێت:(وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ)[٣١]

واتە–خوای گەورە ئەو خوایەیە کە تۆبە وەردەگرێت لە بەندەکانی وە لە تاوانەکانیان دەبورێت وە چ کردەوەیەك دەکەن ئاگای لێیە و دەیزانێت.

وە بەڕاستی لە پێغەمبەرەوە (e) هاتووە کە فەرمویەتی : (الاسلام يهدم ماكان قبله والتوبة تجب ماكان قبلها)

واتە–ئیسلام ئەوەی پێش خۆی دەروخێنێت و نایهێڵێت (واتە ئەگەر کەسێك موسڵمان بێت ئەوا تاوانەکانی پێشتری دەسڕێتەوە)وە تۆبەکردنیش تاوانەکانی پێشتر ناهێڵێت و دەسڕێتەوە وە لەبەر ترسناکی هاوبەش بڕیاردان وە لەبەرئەوەی گەورەترین تاوانە وە لەترسی هەڵخەڵەتاندنی

---

[٣١] الشورى/٢٥

خەڵكی بەوەی كە ئەم ئافرەتە نوسەرە نوسیوێتی وە لەبەر پێویستێتی ئامۆژگاری كردن بۆ خوای گەورەو بەندەكانی ئەم چەند ووتە كورتەم دەربڕی ،وە داواكارم لە خوای گەورە كە سودی پێبگەیەنێت و حاڵی خۆمان و موسڵمانان بە گشتی چاك بكات وە تێگەیشتن لە دین و دامەزراوی لە سەریمان پێببەخشێت بە گشتی وە ئێمەو موسڵمانان بپارێزێت لە خراپەی نەفس و كردەوە تاوانەكانمان .انه ولی ذلك والقادر علیه وصلی الله وسلم وبارك علی عبده ورسوله نبینا محمد واله وصحبه.

بسم الله الرحمن الرحیم

نامەی دووەم

لە (عبدالعزیز بن عبدالله بن باز)**ەوە بۆ ئەوانەی كە ئەیبینن لە موسڵمانان خوای گەورە من و ئەوانیش سەركەوتوو بكات بۆ دەست گرتن بە ئاینەكەیەوە و دامەزراوی لە سەری امین.**

السلام علیكم ورحمة الله وبركاته.

لە پاشاندا هەندێ لە برایان پرسیاریان لێم كرد دەربارەی ئەوەی كە هەندێ لە نەزانان ئەیكەن لە پاڕانەوە لە جگە لە خوای گەورە و داوای فریاكەوتن لێیان لە كاتی تەنگانەو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

گرنگی‌دا وەکو پاڕانەوە لە جنی و داوای فریاکەوتن لێیان و پەیمان دان پێیان و سەربڕین بۆیان و هاوشێوەی ئەمانە ،لەمانە وەکو قسەی هەندێکیان کە دەڵێن(ئەی حەوت بیبەن)مەبەستیان پێی حەوت لە سەرکردەی جنی‌یەکانە دەڵێن ئەی حەوتەکە وای لێبکەن ئێسکی بشکێنن و خوێنی بخۆن و بیانشێوێنن ،وە هەروەها لەم جۆرە قسانەیان هەندێکیان دەڵێن : (ئەی جنی نیوەڕۆ بیبەن ئەی جنی عەسر)وە ئەم قسانە زۆرە لە هەندێ لایەکانی باشور.وە ئەوەی پاشکۆی ئەم نیشانەیە ،پاڕانەوە لە مردووەکان لە پێغەمبەران و پیاوچاکان و جگە لەوان وەپاڕانەوە لە فریشتەکان و داوای فریاکەوتن لێیان وئەمانەو هاوشێوەی ئەمانە هەموو روو دەدەن لە زۆر لەو کەسانەی کە خۆیان دەدەنە پاڵ ئیسلام بە نەزانین و لاسایی کردنەوەی ئەوانەی پێش خۆی ،وە لەوانەیە هەندێکیان ئەم شتە ئاسان بکەن و بڵێن ئەمە شتێکە بەسەر زماندا دێت و مەبەستمان نی‌یەو باوەڕمان پێی نی‌یە،هەروەها پرسیاری لێم کردووە دەربارەی ژن و ژنخوازی لەگەڵ ئەو کەسانەی کە ناسراون بەم شتانە هەروەها دەربارەی سەربڕاوی دەستیان و نوێژکردن لە سەریان لەپاش مردنیان وە نوێژکردن لە دوایانەوە ،وە دەربارەی

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بەڕاست دانانی جادوگەران و فاڵچیان و باوەڕپێکردنیان وەکو ئـــەوەی کـــە یەکـــێك بانگەشـــەی زانینـــی نەخۆشـــیەکەو هۆکارەکانی دەکات تەنها بەوەی کە سەیری شتێك بکات کە بەسەر لاشەی نەخۆشەکەوە بێت وەکو جەمەدانی و شەرواڵ و لەچك و هاوشێوەی ئەمانە .

وەلآم :الحمد لله وحده والصلاة والسلام على من لانبي بعده وعلى اله وصحبه ومن اهتدى بهم الى يوم الدين

لەپاشاندا خوای گەورە پەری و مرۆڤی دروست کرد تا بەتاك و تـەنها بیپەرسـتن و هاوبەشـی بـۆ دانەنـێن و تایبەتـی بکـەن بـە پاڕانـەوە لێـی و داوای فـریاکەوتن لێی‌ـو سـەربڕین بۆی‌ـو پـەیمان دان پێوجێبەجێکردنـی هەمـوو جۆرەکانـی تـری پەرسـتن،وە خـوای گـەورە پێغەمبەرانـی نـاردووە بـەم شـتەوە فرمانـــی پێـــیان کـــردووە،بـــەم پەرســـتنانە ،وە پەرتـــوکە ئاسمانی‌یەکانی دابەزاندووە کە لە هەموویان گەورەتر قورئانی پیرۆزە بۆ ڕوون کردنەوەی ئەم پەرستنانە و بانگەوازکردن بۆ لایـان و ئاگادارکـردنەوەی خەڵکـی لـە هاوبـەش بـڕیاردان بـۆ خوای گەورە و پەرستنی جگە لە خوای گەورە ، کە ئەمەیش بنچینەی بنچینەکانەو بناغەی نەتەوەو دینی ئیسلامە،وەمانای شایەتی دانە بە لااله الا الله چونکە ماناکەی بریتی‌یە لەوەی کە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هیچ پەرستراوێکی حەق نییە کە شایەنی پەرستن بێت جگە لە خوای گەورە کە نەفی خوایەتی دەکات -کە پەرستنە-لەجگە لە خوای گەورەو پەرستن جێگیر دەکات بەتاك و تەنها بۆ خوای گەورە جگە لە خوای گەورە لە هەموو دروست کراوەکان.

وە بەڵگـە لەسـەر ئـەم شـتە زۆرە لـە قـورئان و سـوننەتی پێغەمبەرەکەی (e) لەوانە خوای گەورە دەفەرمێت:(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْأِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ)[٣٢]

واتـە مـن پـەری و ئادەمیـزادم دروسـت نەکـردووە تـەنها بـۆئەوە نەبێت کە بەتاكو تەنها من بپەرستن و هاوبەشم بۆ بڕیارنەدەن .

وە دەفەرمێت:(وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ) [٣٣]

واتـە-پـەروەردگارت بـڕیاری داوە کـە هـیچ کەسـێك نەپەرسـتن تەنها ئەو نەبێت.

وە دەفەرمێت: (وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ)[٣٤]

---

(٣٢) الذاريات/٥٦
(٣٣) الاسراء/٢٣
(٣٤) البينة/٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتە–فەرمانیان پێنەکرابوو تەنها بە پەرستنی خوای گەورە نەبێت بە دڵسۆزیەوە لە پەرستندا وە بەلادان لە هەموو دینەکانی تر بۆ دینی ئیسلام.

وە دەفەرمێت: (وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ)[٣٥]

واتە–پەروەردگارتان فەرموویەتی بە تەنها لە من بپاڕێنەوە ئەوا من وەڵامتان دەدەمەوە وە ئەو کەسانەی کە خۆیان بەگەورە دەزانن لە ئاست پاڕانەوە لە من ئەوانە دەخرێنە ناو ئاگری دۆزەخەوە بەسەر شۆڕی و ڕیسوایی.

وە دەفەرمێت:(وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ)[٣٦]

واتە–ئەی محمد (e) ئەگەر بەندەکانی من پرسیاری منیان لێت کرد ئەوا من نزیکم لێیانەوە بە بینین و بیستن و زانیاری و دەسەڵات وە وەڵامی پاڕانەوەی خەڵکی دەدەمەوە ئەگەر لە من بپاڕێنەوە.

خوای گەورە لەم ئایەتانەدا ڕوونی کردەوە کەوا پەری و مرۆڤی بۆ پەرستنی خۆی دروست کردووە وە فەرمانی کردووە

---

(٣٥) غافر/٦٠

(٣٦) البقرة/١٨٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

و ئامۆژگاری کردووه که جگه لەخۆی کەسی تر نەپەرستڕێت، خـــوای گـــەورە خـــۆی فەرمانـــی کـــردووە بەبەندەکانـــی وە ئامـۆژگاری کـردوون لـە ئایەتـە تەواوەکانـی قـورئان داو لەسـەر زمانـی پێغەمبەرەکەی (e) کە هیچ کەسی تر نەپەرستن تەنها پەروەردگارەکەیان نەبێت وە خوای گەورە ڕوونی کردۆتەوە کە پاڕانـــەوە پەرســـتنێکی گەورەیـــە هەرکەســـێك خـــۆی بەگـــەورە بزانێت لەئاستیدا و بۆ خوای گەورە جێبەجێی نەکات ئەوا ئەچـــێتە نـــاو ئاگـــری دۆزەخـــەوە، وە فەرمانـــی کـــردووە بەبەندەکانی کە بەتاك و تەنها لەو بپاڕێنەوە وە ڕای گەیاندووە کـــە نـــزیکە و وەڵام دەرەوەیـــە و وەڵامـــی پاڕانەوەکانـــیان دەداتەوە،بۆیە پێویستە لەسەر هەموو بەندەکان پەروەردگاریان تایبەت بکەن بەپاڕانەوەو تەنها لەو بپاڕێنەوە چونکە جۆرێکە لەپەرستن کە لەپێناویدا دروست کراون و فەرمانیان پێکراوە پێی، خوای گەورە دەفەرمێت:

(قُلْ إِنَّ صَلاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)[٣٧]

واتـە: ئـەی محمـد (e) بەخەڵکـی بڵـێ بەڕاسـتی نـوێژ و ئـاژەڵ سـەربڕین و ژیـان و مـردنم هەمـووی بـۆ پـەروەردگاری هەمـوو

---

[٣٧] الانعام/١٦٢-١٦٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

جیهانە، هیچ هاوبەشێکی نی‌یە وەمن بەم شتانە فەرمانم پێ کراوە لە لایەن پەروەردگارمەوە وە من یەکەم موسڵمانم لە ئومەتی خۆم.

خوای گەورە فەرمانی بە پێغەمبەرەکەی (e) کردوە کە بەخەڵکی ڕابگەیەنن نوێژ کردن و ئاژەڵ سەربڕین و ژیان و مردنی بۆ پەروەردگاری هەموو جیهانە وە هیچ هاوبەشی نی‌یە، هەرکەسێك ئاژەڵ یاخود هەر شتێکی تر سەربڕێت بۆ جگە لە خوای گەورە ئەوا هاوبەشی بۆ خوا داناوە، هەروەکو چۆن نوێژ بکات بۆ جگە لە خوای گەورە، چونکە خوای گەورە نوێژ و سەربڕینی بەیەکەوە داناوە وە ڕای گەیاندووە کە هەردووکیان بۆ خوای گەورەن بەتاك و تەنهاو هاوبەشی نی‌یە، وە هەرکەسێك ئاژەڵ سەربڕێت بۆ جگە لە خوای گەورە لەپەری و فریشتەو مردووەکان و جگە لەمان بەمە خۆی نزیك بکاتەوە لێیان ئەوا وەکو ئەوە وایە کە نوێژی کردبێت بۆ جگە لە خوای گەورە.

وە لە فەرمووودەی صحیح دا هاتووە کە پێغەمبەر (e) دەفەرمێت: (لعن الله من ذبح لغير الله) .

واتە-خوای گەورە نەفرەتی کردووە لەو کەسەی کە ئاژەڵ یاخود هەر شتێکی تر سەردەبڕێت بۆ جگە لە خوای گەورە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

و اخرج الإمام أحمد بسند حسن عن طارق بن شهاب –رضي الله عنه– عن النبي (e) انه قال: (مر رجلان على قوم لهم صنم لا يجوزه احد حتى يقرب له شيئا فقالوا لاحدهما قرب قال ليس عندي شيء اقرب قالوا قرب ولو ذبابا فقرب ذبابا فخلوا سبيله فدخل النار و قالوا للاخر قرب قال ماكنت لاقرب لأحد شيئا دون الله عز و جل فضربوا عنقه فدخل الجنة)

واته: دوو پیاو تێپەڕبوون بەسەر قەومێكدا كە بتێكیان هەبوو هیچ كەسێك ڕێی تێپەڕ نەدەبوو هەتا شتێكی بۆ نەكردایە بە قوربانی، بەیەكێكیانیان ووت قوربانی بۆبكە، ئەویش لە وەڵام دا ووتی هیچ شتێكم پێ نییە تابیكەم بە قوربانی ئەوانیش پێیان ووت قوربانی بۆ بكە ئەگە مێشێكیش بێت، ئەویش مێشێكی سەربڕی بۆ بتەكەیان و كردی بە قوربانی ئەوانیش ڕێگەیان بەردا كە بڕوات بەڵام خوای گەورە كردیە ناو ئاگری دۆزخەوە.

بەوەی تریان ووت قوربانی بۆبكە ، ئەویش لە وەڵام دا ووتی من هیچ كاتێك بۆ هیچ كەسێك هیچ شتێكم نەكردووە بەقوربانی بۆ جگە لە خوای گەورە ئەوانیش دایان لەملی و كوشتیان بەڵام خوای گەورە كردیە بەهەشتەوە.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

کەواتە ئەگەر کەسێك خۆی نزیك بکاتەوە لە بتێك و هاوشێوەی بە مێشێك و هاوشێوەی ببێت بە هاوبەش بڕیار دەر و شایەنی ئاگری دۆزەخ بێت ئیتر چۆن بۆ کەسێك کە بپاڕێتەوە لەپەری و فریشتەو پیاو چاکان و داوای فریاکەوتنیان لێ بکات و پەیمانیان بداتێ و خۆی لێیان نزیك بکاتەوە بە ئاژەڵ سەربڕین و بە هیوای پاراستنی ماڵەکەی بێت یاخود چاك بوونەوەی نەخۆشەکەی یاخود ساغی ئاژەڵەکەی و کشتوکاڵەکەی، یاخود ئەم شتانە بکات لە ترسی خراپەی پەری و هاوشێوەی ئەمانە، ئەمانەو هاوشێوەیان شایەنترن و لە پێشترن بەوەی کە ببن بە هاوبەش بڕیاردەر وبچنە ناو ئاگری دۆزەخەوە لەو پیاوەی کە مێشێکی کرد بە قوربانی بۆ بتەکە،وەلەو ئایەتانەی کە لەم بارەیەوە هاتون خوای گەورە دەفەرمێت:(إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ أَلا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ) [٣٨]

---

[٣٨] الزمر/٢-٣

واتە–خوای گەورە بپەرستە بەتاك و تەنها و بەدڵسۆزی و نیەت پاكی لە دیندا،ئایا خوای گەورە دینی پاك و دڵسۆزی بۆ نیە لە خراپی هاوبەش بڕیاردان،وە ئەوانەی كە خەڵكی لە جگە لە خوای گەورە كردویانن بە خوا و دەیانپەرستن ئەگەر پرسیاریان لێ بكەین بۆچی دەیانپەرستن ئەوا لە وەڵامدا دەڵێن نایانپەرستین تەنها بۆ ئەوە نەبێت كەلە خوای گەورە مان نزیك بكەنەوە ،خوای گەورە خۆی لە ڕۆژی دوایی دا بڕیاردەدات لە نێوانی موسڵمانان و هاوبەش بڕیار دەران لەو شتەی كە تێیدا جیاوازن كە بریتیە لە یەكخواپەرستی و هاوبەش بڕیاردان،وە بەڕاستی خوای گەورە ڕێنمایی كەسانێك ناكات كە زۆر درۆزن و كافرن.

وە دەفەرمێت:(وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لا يَضُرُّهُمْ وَلا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَا لا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ)[٣٩]

واتە: هاوبەش بڕیاردەران لە جگە لە خوای گەورە كەسانێك دەپەرستن كە نە زیانیان پێ دەگەیەنن نەسوود وە ئەڵێن ئەمانە تكاكارمانن لای خوای گەورە و تكامان بۆ دەكەن، تۆ

---

[٣٩] یونس /١٨

ئەی محمد (e) پێیان بڵێ ئایا ئێوە هەواڵی هاوبەش بڕیاردان بە خوای گەورە دەدەن کە خوای گەورە خۆی نازانێت لە ئاسمانەکان و زەویدا هاوبەشی هەبێت، پاك و بێ گەردی و بەرزی بۆ خوای گەورە لەو هاوبەشانەی کە بۆ خوای گەورەی بڕیاردەدەن.

خوای گەورە لەم دوو ئایەتەدا پێمان ڕادەگەیەنێت کە هاوبەش بڕیاردەران جگە لە خوای گەورە پشت و پەنا و خوایان بۆ خۆیان داناوە لە دروست کراوەکاندا لەگەڵ خوای گەورەدا دەیانپەرستن بە پاڕانەوە لێیان و ترسان لێیان و بەهیوابوون پێیان و سەربڕین بۆیان و پەیمان دان پێیان و هاوشێوەی ئەم پەرستنانە، بەقسەی خۆیان ئەم خوایانە هەرکەس بیان پەرستێت لە خوای گەورەی نزیك دەکەنەوە و تکایان بۆ دەکەن لەلای خوای گەورە، وە خوای گەورە بە درۆیان دەخاتەوە و بەتاڵی‌یەکەیان ڕوون دەکاتەوە و ناویان دەنێت بە درۆزن و کافر و هاوبەش بڕیاردەر، وە نەفسی پیرۆزی خۆی پاك ڕادەگرێت لەو هاوبەش بڕیاردانەی ئەوان کە دەفەرمێت:

(شركون) بەم شتە زانراوە کە هەرکەسێك فریشتەیەك یان پێغەمبەرێك یاخود پەری‌یەك یاخود دارێك دابنێت و لەگەڵ خوای گەورەدا لێی بپاڕێتەوەو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

داوای فریاکەوتنی لێبکات و خۆی لێ نزیك بکاتەوە بەپەیمان دان پێی و سەربڕین بۆی بەو هیوایەی کە تکای بۆبکات لای خوای گەورەو لە خوای گەورەی نزیك بکاتەوە یاخود بەهیوای چارەسەری نەخۆشێك یاخود پاراستنی ماڵ و سامان یاخود پارێزراوی کەسێکی نا ئامادە یاخود هاوشێوەی ئەمانە، ئەوا بە تأکیدی کەوتۆتە ناو ئەو هاوبەش بڕیاردانە گەورەیە و ئەو بەڵا خراپە کە خوای گەورە دەربارەی دەفەرمێت: (ان الله لايغفر ان يشرك به ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء، ومن يشرك بالله فقد افترى اثما عظيما)[٤٠]

واتە: بەڕاستی خوای گەورە لەکەسێك خۆش نابێت کە هاوبەشی بۆ بڕیار بدات وەلە هاوبەش بڕیاردان کەمتر و خوارتر خوای گەورە خۆش دەبێت لەکەسێك کە ویستی لێ بێت، وە هەرکەسێك هاوبەش بۆ خوای گەورە بڕیاربدات ئەوا بە تأکیدی تاوانێکی زۆر گەورەی هەڵبەستوە هەروەها دەفەرمێت: (إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ)[٤١]

---

[٤٠] النساء /٤٨
[٤١] المائدة/٧٢

واتـه: بەتأكـيدی هـەر كەسـێك هاوبـەش بـۆ خـوای گـەوره بڕیاربدات ئەوا خوای گەوره بەهەشتی لەسەر حەرام دەكات و شوێنی ئەو ئاگری دۆزەخە، وەستەمكاران كە هاوبەشیان بۆ خـوا بـڕیار داوه هـیچ كەسـێك پـشتیوانیان ناكـات و ناتوانـێت رزگاریان بكات.

وه تكاكـــردن ڕوودەدات لـــه ڕۆژی قـــیامەتدا بـــۆ خەڵكـــی یەكخواپەرست و نیەت پاك نەك بۆ خەڵكی هاوبەش بڕیاردەر هەروەكـو چـۆن پێغەمـبەر (e) كاتـێك پرسـیاری لێ كـرا كـێ بەختەوەرتـرین كەسە بەتكاكردنەكەت؟ فەرمووی: (من قال لا الة الا الله خالصا من قلبة)

واتـه: هەركەسـێك كـه بڵـێت لا الـة الا الله بـه دڵـسۆزی و نـیەت پاكییەوه لە دڵییەوه.

هـەروەها فەرموویەتـی: (لكـل نبي دعـوة مـستجابة فـتعجل كـل نبي دعـوته و انـا اختـبأت دعوتي شفاعة لأمتي يوم القيامة فهي نائلة ان شاء الله من مات من امتي لايشرك بالله شيئا)

واتـه: هەمـوو پێغەمـبەرێك (علـيهم الـصلاة و الـسلام) دوعایەكـی وەرگـیراوو وەڵامـدراوی هەبـوه وه هەمـوو پێغەمـبەرێك (علـيهم الـصلاة و الـسلام) پاڕانەوەكـەی خـۆی پـێش خـست بـەڵام مـن پاڕانەوەكەم دواخست و شاردمەوه بەتكاكردن بۆ ئۆمەتەكەم له

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ڕۆژی دوایـی کـه ان ءا الله هەمـوو کەسـێك دەگـرێتەوە لـە ئومەتەکەم کە هیچ هاوبەشێکی بۆ خوای گەورە بڕیارنەدابێت.

وە هاوبـەش بـڕیاردەرە سـەرەتاکان باوەڕیـان بـەوە هەبـوو کـە خـوای گـەورە پـەروەردگار و دروسـت کـەرو ڕۆزی دەریانـە بـەلاّم خـۆیان پەیوەسـت کـردبوو بـە پێغەمـبەران و پیاوچـاکان و فریـشتەکان و دار و بـەردەکان و هاوشـێوەی ئەمانـە بەهـیوای تکاکردنیان بـوون لـە لای خـوای گـەورە و نـزیك کـردنەوەیان لـە خوای گـەورە هەروەکو چۆن لەئایەتەکانی پێشتردا باس کـرا، وە خـوای گـەورە بیانویانـی وەرنەگـرت و پێغەمـبەریش (e) بیانویانی وەرنەگرت بەڵکو خوای گەورە بەرهەڵستی کردن لە قورئانە پیرۆزەکەیـدا وە ناویانـی نـا بـە کافـر و هاوبـەش بـڕیار دەرو وە بە درۆیانی خستەوە لـە قسەکەیاندا کە دەیانووت ئەم خـوایانە تکامـان بـۆ دەکـەن و لـە خـوای گـەورەمان نـزیك دەکەونـەوە،وە پێغەمبەر (e) لەسـەر ئـەم هاوبـەش بـڕیار دانـە کوشـتاریانی کـرد تـا بەدڵسۆزیەوە تەنها خوای گەورە بپەرستن وەکـو جێبەجێکردنی فەرمانـی خـوای گـەورە کـە دەفەرمـێت :(وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ)(٤٢)

---

(٤٢) الانفال/٣٩

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتە /کوشتیاری کافرو هاوبەش بڕیاردەران بکەن تاهاوبەش بڕیاردان بلاَونەبێتەوە و دین و خواپەرستی هەمووی تەنها بۆ خوای گەورە بێت.

وە پێغەمبەر (e) فەرمویەتی : (امرت ان اقاتل الناس حتى يشهدوا ان لااله الا الله ويقيموا الصلاة ويؤتوا الزكاة فأذا فعلوا ذلك عصموا منى دماؤهم واموالهم الا بحق الاسلام وحسابهم على الله)

واتە/لەلایەنی خوای گەورەوە فەرمانم پێکراوە کە کوشتاری خەڵکی بکەم هەتا شایەتی دەدەن بەوەی کە هیچ پەرستراوێکی حەق نی‌یە شایەنی پەرستن بێت جگە لە خوای گەورە وە محمد (e) پێغەمبەرو نێردراوی خوایە بۆ گوێڕایەڵی کردن ، وەنوێژ بکەن و زەکات بدەن، ئەگەر ئەم شتانەیان کرد ئەوا خوێن و ماڵیان لە من پارێزراوەبێت تەنها بە مافی ئیسلام نەبێت (ئەگەر موسڵمانێك بکوژێت یاخود لە پاش زەواجێکی شەرعی زینا بکات یاخود لە دین هەڵگەڕێتەوە ئەوا مافی ئیسلامە کە بیکوژێت)وە حسابیان لە لای خوای گەورە یە

وەمانای فەرمودەکەی پێغەمبەر (e) کە دەفەرمێت: (حتى يشهدوا ان لا اله الاالله)

واتە–هەتا خوای گەورە تایبەت بکەن بەپەرستن و جگە لەو کەسی تر نەپەرستن وەهاوبەش بڕیاردەران لە پەری دەترسان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

و پەنایان بەوان دەگرت خوای گەورە لەم بارەیەوە ئەم ئایەتەی دابەزاند:(وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقاً)[٤٣]

واتە/پیاوانێك لە مرۆڤ پەنایان دەگرت بە پیاوانێك لە پەری ئەمانیش زیاتر دەیانیانترساند زانایانی تەفسیر دەربارەی (فزادوهم رهقا)دەفەرمون واتە زیاتر ترسیان دەخستە دڵیانەوە چونکە پەری خۆی لا گەورەدەبێت و خۆی بەگەورە دەزانێت کاتێك بینی کە مرۆڤ پەنایان پێ دەگرن. ئەوانیش دەیانترسێنن تا زیاتر بیانپەرستن و پەنایان بۆ بەرن.

بەڵام خوای گەورە لە جیاتی ئەمە پەنا گرتنی بەخۆی و ووشە تەواوەکانی بۆ موسڵمانان دانا ، وەلەم بارەیەوە دەفەرمێت:(وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ)[٤٤]

واتە-ئەگەر شەیتان وەسوەسەو گومانی خراپی بۆت دروست کرد ئەوا پەنابگرە بە خوای گەورە چونکە بەڕاستی خوای گەورە بیسەرەو زانایە

---

[٤٣] الجن/٦
[٤٤] الاعراف/٢٠٠

وه دهفهرمێت:(قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ)[٤٥]

واتـه–ئـهى محمـد (e) بڵـێ پـهنا ئهگـرم بـه پـهروهردگارى بهرهبهيانيان

وه دهفهرمێت: (قل اعوذ برب الناس)[٤٦]

واتـه–ئـهى د (e) بڵێ پهنا ئهگرم به پهروهردگارى ههموو خهڵكـى وه بـهصـحيحى لـه پێغهمـبهرهوه (e) هاتـوه كـه فهرمويهتـى: (من نزل منزلا فقال اعوذ بكلمات الله التامات من شر ما خلق لم يضره شيء حتى يرتحل من منزله ذلك)

واتـه–هـهر كهسێك لـه هـهر شوێنێك لايداو دابـهزى و مايـهوه ئهگـهر بڵـێت پـهنا ئهگـرم بـه ووشـه تهواوهكانـى خـواى گـهوره(قـورئان) لهشـهڕ و خـراپهى ئـهوهى كـه دروسـتى كـردوه ئـهوا هيچ شتێك زيانى پێناگهيهنێت هـهتا لـهو شوێنه دهڕوات وهلـهو ئايهت و فهرموودانهى پێشتر داواكهرى رزگارى و ئهوهى دهيـهوێت پارێـزگارى بكات لـه ئايـنهكهى و پارێـزراو بێت لـه هاوبـهش بـڕياردان بـهووردو درشـتىيهوه دهزانـێتو بـۆى دهركهوت كه خۆ پهيوهست كردن بهمردووهكان و فريشتهكان و پهرىـيهكان و جگـه لهمانـه لهدروسـت كـراوهكان و پاڕانـهوه

---

[٤٥] الفلق/١
[٤٦] الناس/١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لێیان‌و داوای پەناگرتن لێیان و هاوشێوەی ئەمانە لەکردەوەی خەڵکی سەردەمی نەفامی هاوبەش بڕیاردەرانە، وە لەناشرینترین هاوبەش بڕیاردانە بۆ خوای گەورە، بۆیە پێویستە لەسەرمان وازی لێبهێنین و ئاگاداری بین لە خۆمان و ئامۆژگاری خەڵکی بکەین بە وازهێنان لێی و بەرهەڵستی کردنی ئەوانەی کە دەیکەن ،وە هەرکەسێك لە ناو خەڵکیدا بەم کردەوە هاوبەش بڕیاردانە ناسرابێت ئەوا دروست نی‌یە ژن و ژنخوازی لەگەڵ بکرێت و سەربڕاوی دەستی بخورێت و کە مرد نوێژی لەسەربکرێت،یاخود نوێژ لە پشتی‌یەوە بکرێت هەتا ئەو کاتەی کە تۆبە کردنی خۆی لەم شتانە ئاشکرادەکات و بەدڵسۆزی‌یەوە لە خوا دەپاڕێتەوە بەتەنها و هەر ئەو دەپەرستێت، وە پاڕانەوە پەرستنە بەڵکو کاکڵەو ناوەڕۆکی پەرستنە هەروەکو پێغەمبەر (e) دەفەرمێت: (الدعاء هو العبادة) واتە: پاڕانەوە لە خوا بریتی‌یە لە پەرستنی خوای گەورە وە لەقسەیەکی تردا (الدعاء مخ العبادة) ، واتە: پاڕانەوە کاکڵەو ناوەڕۆکی پەرستنە.

خوای گەورە دەفەرمێت: (وَلا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّى يُؤْمِنَّ وَلَأَمَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

النَّارِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ)(٤٧)

واتـه: ئـەی بـاوەڕداران ئافرەتـی هاوبـەش بـڕیاردەر مەخـوازن هـەتا بـاوەڕ دێـنن وە ئافرەتێکـی بەنـدەی بـاوەڕدار باشـترە لـە ئافرەتێکـی ئـازادی هاوبـەش بـڕیاردەر هەرچـەندە ئەگـەر سەرسـامی بـن لـە جوانـی و مـاڵ و پلـەو پایـەدا، وە ئافرەتانـی باوەڕدار مـەدەن بەهاوبـەش بڕیاردەر هـەتا بـاوەڕ دەهێـنن ، وە بەندەیەکـی بـاوەڕدار باشـترە لـە هاوبـەش بڕیاردەرێکـی ئـازاد هەرچـەندە پـێی سەرسـام بـن چـونکە ئەوانـە (هاوبـەش بـڕیاردەران) بانگـەوازی مـاڵ و منداڵـیان دەکـەن بـۆ دۆزەخ، وە خـوای گـەورە بانگـەواز دەکـات بـۆ بەهەشـت و لێخۆشـبوونی خـۆی بـە ویـست و ڕیگـا پێدانـی خـۆی، وە ئایەتەکانـی خـۆی بۆخەڵکی ڕوون دەکاتەوە بەڵکو یاد بکەنەوە.

وە خـوای گـەورە قەدەغـەی کـردووە لە موسڵمانان کە ئافرەتانی هاوبـەش بڕیاردەر بخـوازن لەوانـەی کـەبت و پەری و فریشتە و جگـە لەمانـە دەپەرستن هـەتا باوەڕدەهێنن بـە دڵسۆزی پەرستن بـۆ خـوای گـەورە بـەتاك و تـەنها وە بەڕاسـت دانانـی پێغەمـبەر

(٤٧) البقرة ٢٢١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

(e) لەو شتانەی کە هێناویێتی وەشوێن کەوتنی ڕێگاو بەرنامەکەی، وەقەدەغەی کردوە کە ئافرەتانی موسڵمان بدرێن بەپیاوانی هاوبەش بڕیاردەر هەتا باوەڕ دەهێنن بەدڵسۆزی پەرستن بۆ خوای گەورە بەتاك و تەنها و بەڕاست دانان و باوەڕکردن بە پێغەمبەر (e) وە شوێنی کەوتنی، وە خوای گەورە پێمانی ڕاگەیاندوە کە ئافرەتێکی بەندەی باوەڕدار باشترە لە ئافرەتێکی ئازادی هاوبەش بڕیاردەر هەرچەندە هەر کەسێك تەماشای بکات و گوێی لەقسەکردنی بیٚ سەرسامی جوانی و قسەباشی بێت وە بەندەیەکی باوەڕدار باشترە لە هاوبەش بڕیاردەرێکی ئازاد هەرچەندە بیسەر و بینەرەکەی سەرسامی جوانی و زمان پاراوی و ئازایەتی و جگە لەمانەبێت پاشان هۆی ئەم ووتە درێژە ڕوون دەکاتەوە کە دەفەرمێت: (اولئك يدعون الى النار) مەبەستی بەمە پیاو و ئافرەتانی هاوبەش بڕیاردەرە چونکە ئەوان بانگەواز کەری دۆزەخن بە ووتەو کردەوەو ژیان و ڕەوشتیان، بەڵام پیاوان و ئافرەتانی باوەڕدار بانگەواز کەری بەهەشتن بەڕەوشت و کردەوەو ژیانیان ئیتر چۆن ئەوانەو ئەمانە یەکسان دەبن.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خوای گەورە دەربارەی دوو ڕووەکان دەفەرمێت: ﴿وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَاسِقُونَ﴾[٤٨]

واتە: ئەی محمد (e) هیچ كاتێك هەتا هەتایە نوێژ مەكە لەسەر ئەو دوو ڕووانە كە دەمرن ولەسەر گۆڕەكەیشیان ڕامەوەستەو بۆیان مەپاڕێرەوە لە خوای گەورە چونكە ئەوان بەڕاستی كافر و بێباوەڕبوون بە خواو پێغەمبەرەكەی (e) وە بەفاسقی و لە ڕێ دەرچوویی مردوون.

خوای گەورە لەم ئایەتە پیرۆزەدا ڕوونی كردەوە كە مرۆڤی دوو ڕوو كافر نوێژیان لەسەر ناكرێت لە پاش مردنیان بەهۆی كافر بوونیان بەخواو پێغەمبەرەكەی (e)، هەروەها نوێژیشیان لە دواوە ناكرێت و ناكرێن بە پێشەوا بۆ موسڵمانان بەهۆی كوفر و ناپاكی و دوژمنایەتی گەورە لە نێوان ئەوان و موسڵماناندا، هەروەها چونكە ئەوان خاوەنی نوێژ و پەرستن نین چونكە كوفرو هاوبەش بڕیاردان هیچ كرەوەیەك لەگەڵیاندا نامێنێت و هەمووی بەتاڵ دەبێتەوە، داوای پارێزراوی لە خوای گەورە دەكەین لەم شتە، خوای گەورە دەربارەی حەرامی

---

[٤٨] التوبة -٨٤

مــرداره‌وه‌بوو و ســه‌ربڕاوی ده‌ســتی هاوبــه‌ش بــڕیارده‌ران ده‌فه‌رمێت:(وَلا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ)[٤٩]

واته: ئه‌ی موسڵمانان ئه‌و سه‌ربڕاوانه مه‌خۆن كه ناوی خوای لێ نه‌هێنراوه له‌كاتی سه‌ربڕیندا چونكه خواردنیان له‌فه‌رمان ده‌رچوونی خوای گه‌وره‌یه، وه شه‌یتانه‌كان گومان و قسه ده‌نێرن بۆ هاوپه‌یمانه‌كانیان تا ده‌مه‌قاڵێ و گفتو گۆتان له‌گه‌ڵ دا بكه‌ن وه‌ئه‌گه‌ر ئێوه گوێڕایه‌ڵی ئه‌وان بكه‌ن له حه‌ڵاڵ كردنی حه‌رام دا ئه‌وا ئێوه‌یش به‌بێ گومان هاوبه‌ش بڕیارده‌رن بۆ خوای گه‌وره.

خوای گه‌وره قه‌ده‌غه‌ی كردووه له موسڵمانان له خواردنی مرداره‌وه‌بوو و سه‌ربڕاوی ده‌ستی هاوبه‌ش بڕیارده‌ر چونكه پیسه‌و سه‌ربڕاوه‌كه‌ی ده‌ستی حوكمی مرداره‌وه‌بووی هه‌یه هه‌رچه‌نده ئه‌گه‌ر ناوی خوایشی له‌سه‌ر هێنابێت، چونكه ناوی خوا هێنان له‌وانه‌وه به‌تاڵه‌و هیچ شوێنه‌واریكی نی‌یه‌چونكه په‌رستنه‌و هاوبه‌ش بڕیاردانیش په‌رستن به‌تاڵ ده‌كاته‌وه و

---

[٤٩] الانعام-١٢١

نایهێڵــێت هــەتا هاوبــەش بــڕیاردەرەکە تــۆبە دەکــات و دەگەڕێــتەوە لای خــوای گــەورە ،وە خــوای گــەورە ســەربڕاوی دەســتی جــولەکەو گاورەکانــی حــەڵاڵ کــردووە کــە دەفەرمــێت:

(وطعام الذين اوتوا الكتاب حل لكم وطعامكم حل هم)[٥٠]

واتــە–ســەربڕاوی دەســتی جــولەکەو گاورەکــان بــۆ ئــێوەی موسڵمان حەڵاڵــەو هــی ئێوەیش بۆ ئەوان حەڵاڵە.چونکە ئەوان خۆیان دەدەنە پاڵ ئاینێکی ئاسمانی و بە قسەی خۆیان دەڵێن ئێمە شوێن کەوتووی (موسی و عیسی)ین (علیهماالصلاة و السلام)هەرچەندە لەم شتەدا درۆ ئەکەن وە خوای گەورە بە تاکیدی ئاینەکانیانی سڕیوەتەوە و بەتاڵی کردوەتەوە بەناردنی محمد (e) بــۆ هەمــوو خەڵکــی بــە تێکــڕا بــەڵام خــوای گــەورە ســەر بــڕاوی دەســتی گــاورو جــولەکە و خواســتنی ئافرەتەکانیانــی بــــۆمان حــــەلاڵ کــــردوە لەبــــەر دانایــــی یەکــــی زۆر و نهێنیەکیچاودێری کـراو کـە زانایـان روونـیان کـردوەتەوە بـە پێــچەوانەی هاوبــەش بــڕیاردەران لــە بــت پەرســتان و مــردو پەرستان لە پێغە مبەران و پیاو چاکەکان و جگە لەمان چونکە ئاینــی ئــەمان هــیچ بنــچینەیەکی نیــیە و گومانــی تــیدا نیــیە

[٥٠] المائدة/٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بەڵکو لەبنچینەوە بەتاڵە بۆیە سەربڕاوی دەستیان وەکو مردارەوە بوو وایە و حەلاڵ نیە خواردنی .
بەلاّم ووتەی هەندێ خەڵکی کە بە بەرامبەرەکەی دەڵێت (پەری دەستی لێت وەشاندوە)(پەری بردوتێتی)(شەیتان هەڵی فڕاندوە)و هاو شێوەی ئەمانە ،ئەمانە دەچێتە بواریجوێن و قسەی ناشرینەوە و دروست نیە لە نێوان موسڵماناندا وەکو هەموو جۆرەکانی تری جوێن دان و قسەی ناشرین کردن و ناچێتە بواری هاوبەش بڕیار دانەوە . مەگەر ئەوەی وادەڵێت باوەڕی وابێت پەری هەڵسوکەوت دەکەن لەناو خەڵکیدا بەبێ ڕێگە پێدان ویستی خوای گەورە ،ئەوا هەرکەسێك ئەم بیروباوەڕەی هەبێت لە پەری و جگە لەمان لە دروست کراوەکان ئەوا کافرە بە هۆی ئەم بیروباوەڕەوە،چونکە خوای گەورە خاوەنی هەموو شتێکە و دەسەلاّتدارە بەسەر هەموو شتێکدا و هەرئەو سوود پێگەیەنەرو زیان پێگەیەنەرە و هیچ شتێك بەبێ ویست و تواناو ڕێگەپێدان و بڕیاری پێشوی ئەو نابێت هەروەکو خوای گەورە فەرمان بە پێغەمبەر (e) دەکات کە ئەم بنچینە گەورەیە بە خەڵکی ڕابگەیەنێت دەفەرمێت:(قُلْ لا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعاً وَلا ضَرّاً إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبَ

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لَاسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ)[٥١]

واته-ئەی محمد (e) بە خەڵكی بڵێ من توانای سود و زیان گەیاندنم نییە بۆ نەفسی خۆم مەگەر خوا ویستی لێبێت،وەئەگەر من زانیاری غەیبم بزانیایە ئەوا ئیشی چاكەو خێرم زۆر دەكردو هیچ كاتێك توشی خراپە نەدەبووم،بەلاٌم من توانای ئەم شتانەم نییە تەنها من ترسێنەرو موژدە دەرم بۆ كەسانێك كە باوەڕبهێنن.

باشە ئەگەر گەورەی هەموو دروست كراوەكان وباشترینیان محمد (e) موڵكی سود وزیانی نەبێت بۆ نەفسی خۆی مەگەر بەویستی خوا نەبێت ئەی ئیتر چۆن جگە لەو لە دروست كراوەكان توانای سودو زیان پێگەیاندنیان هەیە؟،وە ئایەتی تر لەم مانایەوە زۆرن.

بەلاٌم پرسیار كردن لە هەواڵدەرانی غەیب و فاڵچی و جادوگەر و ئەستێرەناسان و هاوشێوەی ئەمانە كە دەڵێ هەواڵ لەغەیبەوە وەردەگرێت ئەمە ئیشێكی خراپە و دروست نییە،وە باوەڕكردن پێیان سەخت ترو خراپترە بەڵكو لقێكی

---

[٥١] الاعراف/١٨٨

کوفره چونکه پێغەمبەر (e) دەفەرمێت: (من اتی عرافاً فسأله عن شیء لم تقبل له صلاة اربعین یوما) رواه مسلم فی صحیحه.

واته–هەرکەسێك بچێته لای فاڵچییەك و پرسیاری لێبكات ئەوا چل ڕۆژ نوێژی لێوەرناگیرێت وفي صحيحه ایضا عن معاویه بن الحكم السلمی رضي الله عنه ان النبي (e) نهی عن اتیان الكهان وسؤالهم.

واته–پێغەمبەر (e) قەدەغەی چوونه لای فاڵچی و پرسیاركردنی كردوه لێیان واخرج اهل السنن عن النبی (e) انه قال: (من اتی كاهنا فصدقه بما یقول فقد كفر بما انزل علی محمد (e).

واته–هەرکەسێك بچێته لای فاڵچییەك و باوەڕی پێبكات لەو قسانەی كه دەیكات ئەوا به تأكیدی كوفری كردووه بەو قورئانەی كه دابەزیوه بۆ سەر محمد (e) وه فەرمودەی تر لەمانه زۆرن.

بۆیه پێویسته لەسەر موسڵمانان ئاگاداربن له پرسیاركردن له فاڵچی و هەواڵ دەرانی غەیب و هەموو جادوگەرانی سەرقاڵ به هەواڵ دان له شتی نادیارو سەرلێشێواندنی خەڵكی ئیتر بەناوی چارەسەر و جگه لەمەوه بێت ،بەهۆی ئەو

قەدەغەکـردنانەی پێغەمـبەر (e) لـەم شـتەو ئاگادارکـردنەوەی لێی .

هـەروەها ئـەو شـتانەیش دەگـرێتەوە کـە هەنـدێ لـە خەڵکـی بـەناوی چارەسـەرکردنەوە بانگەشـەی چـەند شـتێکی غـەیب و نادیـار دەکـەن کاتـێك بۆنـی جەمەدانـی و لەچـك و چـەفیەیەی نەخۆشـەکە دەکەن یاخود هاوشێوەی ئەمانە ،پاشان دەڵێت ئەم نەخۆشـە ئـەو ئیـشەی کـردووەو ئـەم کـارەی کـردوە لـە شـتی نادیـار کـە لەبـۆن کردنـی جەمەدانـی نەخۆشـەکەو هاوشـێوەی هـیچ بەڵگـەی تێدا نیـیە لەسـەر ئـەو شتە ،بەڵکو مەبەست لەمە تـەنها هەڵخەڵەتانـدن و سەرلێـشێواندنی خەڵکـی نەزانـە هـەتا بڵـێن چارەسـەرەکە دەزانـێت و جۆرەکانـی نەخۆشـیو هۆکارەکانـی دەزانـێت،وە لەوانەیـە هەنـدێ دەرمانـیان بداتـێ و ڕێـك بکـەوێت لەگـەڵ شـیفاکەیدا بەقـەدەری خـوا ئەوانـیش وا گومان دەبـەن کـە شیفاکە بەهۆی دەرمانەکەی ئەوەوە بووە ،وە لەوانەیـە نەخۆشـیەکە بەهـۆی هەنـدێ لـە پـەری و شـەیتانەکانەوە بـێت کـەوا خزمەتـی ئـەو فاڵـچییە ئەکـەن و هەنـدێ شـتی نادیـاری پێئەڵـێن کـە ئـەمان بینـیویانە ئـەویش پـشت بـەم شـتە دەبەسـتێت و پەری و شەیتانەکان ڕازی دەکات بـەوەی کـە گـونجاو بـێت بـۆیان لـە پەرسـتن ئەوانیش واز لـەو

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نەخۆشە دێنن و واز لەو ئازارانە دێنن کە پێشتر داویانە و توشی ئەو نەخۆشەیان کردووە،کە ئەمەیش شتێکی زانراوە لە پەری و شەیتانەکان و ئەوانەی کە بۆ ئەم ئیشانە بەکاریان دێنن.

بۆیە پێویستە لەسەر موسڵمانان ئاگاداری ئەم شتە بن وئامۆژگاری یەکتر بکەن بەوازهێنان لێی و پشت بەستن بە خوای گەورە و تەوەکول کردنە سەری لە هەموو ئیش و کارێکدا،وە دروستە مرۆڤ دوعای شەرعی و دەرمانی حەڵاڵ و چارەسەری لای پزیشك بەکاربهێنن کە پزیشکەکان پشکنین بەکاردەهێنن لەسەر نەخۆشەکە و داکۆکی کردن لە نەخۆشی یەکەی و هۆکارە هەست پێکراوەکان و ماقوڵەکان ،وە بەصحیحی لە پێغەمبەرەوە هاتووە (e) کە فەرمویەتی :

(ما انزل الله داء الا انزل له شفاء علمه من علمه وجهله من جهله)

واتە-خوای گەورە هیچ نەخۆشی یەکی دانەبەزاندووە الا چارەسەرو شیفایشی بۆ دابەزاندووە ئەوەی بیزانێت دەیزانێت و ئەوەیشی نەیزانێت نایزانێت .

وە دەفەرمێت: (لكل داء دواء فأذا اصيب دواء الداء برىء بأذن الله)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتــە–هەمــوو نەخۆشــیەك چارەســەری هەیــە ،ئەگــەر چارەسـەرەكە توشـی نەخۆشیەكە ببێت ئەوا بەڕێگە پێدانی خوای گەورە چاك دەبێتەوە.

وە دەفەرمێت: (عباداللە تداووا ولا تداووا بحرام)

واتـە– ئـەی بەندەكانـی خـوا چارەسـەری خـۆتان بكـەن بـەلأم بەحەرام نا.

وە فەرمـوودە لـەم مانایانەوە زۆرە داواكارین لە خوای گەورە كە حاڵـی هەمـوو موسـڵمانان چـاك بكـات وشـیفای دڵ و لاشـەیان بـدات لـە هەمـوو خـراپەیەك وە كۆیان بكاتـەوە لەسـەر هـیدایەت وە پـەنای ئێمەو ئەوانیش بـدات لـە فیتـنە گومـڕاكەرەكان وە لە گوێرایەڵـی شــەیتان و خۆشەویـستانی،بەڕاســتی هــەر خــوای گەورە تواناو دەسەلأتی بەسەر هەموو شتێكدا هەیە.

ولا حول ولا قوة الا بـالله العلي العظيم وصلى الله وسلم وبارك على عبده ورسوله نبينا محمد واله وصحبه.

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بسم الله الرحمن الرحيم

نامەی سێیەم

لە عبدالعزیز بن عبدالله بن باز **بۆ برای بەرێز(..............)خوای گەورە سەرکەوتوت بکات بۆ هەموو چاکەیەك ئامین**

سلام علیکم ورحمة الله و برکاتة.

لەپاشاندا : نامە بەڕێزەکەتان بەدەستم گەیشت خوای گەورە بتان گەیەنێت بە هیدایەتی خۆی وە ئەوەی لە خۆ گرتبوو کە لە وولاتەکەتاندا خەڵکانێك هەن کە پەیوەستن بەچەند ویرد و یادێکەوە کە خوای گەورە هیچ بەڵگەی لەسەر نەناردۆتە خوارەوە ، وە هەندێکیان داهێنراون و هەندێکی تریشیان

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هاوبـەش بـڕیاردانن، ئـەم شـتانەیش دەدەنـە پـاڵ پێـشەوای موسڵمانان علي بن ابی طالب (رضي الله عنه) وەجگە لەو وە ئەو ویرد و یادکردنەوانە دەخوێنن لە دانیشتنی یاددا یاخود لە مـزگەوتدا لـەپاش نـوێژی ئـێواران بەقسەی خـۆیان نـزیکیان دەکاتـەوە لە خـوای گـەورە کە دەڵێن : بۆ خاتری خوا پیاوانی خـوا یارمەتیمان بدەن بەپشتیوانی خوا وە ببن بە پاڵ پشتمان، وە دەڵـێن ئـەی قوتـبەکان ئـەی دامـەزراوان ئـەی گـەورەکان وەڵامـمان بدەنەوە ئەی خاوەن یارمەتیەکان لە ئێمەدا، وە تکا بکـەن لەبـەر خــوا ئــەوە بەندەکەتانــە ڕاوەســتاوە لەبــەر دەرگاکەتانـدا ماوەتـەوە، وە لەکەمتەرخەمی‌ـیەکان دەترسـێت، فـریامان کـەوە ئـەی پێغەمـبەری خـوا جگـە لەتـۆ کەسـی تـرمان نی‌ـیە بـچین بـۆ لای ، وە لـە ئـێوە داواکاریــەکانمان دەسـت دەکـەوێت ، وە ئێوە باشترین خەڵکی خوان بۆ خاتری حەمزەی گـەورەی شـەهیدەکان وە ئەوانـەی لـە ئێوە کە بۆ ئێمە یارمەتین فریامان کـەوە ئەی پێغەمبەری خواو کە دەڵێت خوایە سەڵاوات بدە لەسەر ئەو کەسەی کە کردوتە بەهۆی لەت کردنی نهێنی‌یە گـەورەکانت‌و دەرچوونی ڕووناکی‌یە سۆزاویەکانت کە بووە بە جـێگیر لــە جیاتــی گــەورەی پەروەردگارێــتی‌و جێنیــشینی نهێنی‌یە خۆیی‌یەکانت.

كه ویستوتانه لەم قسانه ئەوەی داهێنراوە وەئەوەی هاوبەش بڕیاردانه بۆتانی لێك جیابكەمەوە و ڕوونی بكەمەوە، وە ئایا پێشەوایەك بپاڕێتەوە بەم پاڕانانەوە دروستە نوێژی لە دواوە بكرێت یان نا؟ كە هەموو ئەم شتانە زانرا ئەمە وەڵامەكەیەتی:

الحمد لله وحده و الصلاة و السلام علی من لا نبي بعده وعلی اله وصحبه ومن أهتدی بهداه الی یوم الدین، لەپاشاندا :

بزانە خوای گەورە سەركەوتووت بكات بەڕاستی خوای گەورە دروست كراوەكانی دروست كردووەو پێغەمبەرەكانی ناردووە (علیهم الصلاة و السلام) **بەتەنها بۆ ئەوەی خوای گەورە بپەرستن وە هاوبەشی بۆ بڕیارنەدەن وە جگە لە خوای گەورە كەسی تر نەپەرستن هەروەكو خوای گەورە دەفەرمێت:** (وما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون)[٥٢]

واتە: من پەری و مرۆڤم دروست نەكردووە تەنها بۆ ئەوە نەبێت كە من بپەرستن بەتاك و تەنهاو هاوبەشم بۆ بڕیار نەدەن.

پەرستنیش بریتیە لە گوێڕایەڵی كردنی خواو پێغەمبەرەكەی (e) بە جێبەجێ كردنی ئەوەی كە خواو پێغەمبەرەكەی (e)

---

[٥٢] الذاریات -٥٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

فەرمانـــیان پـــێ کـــردووە وە وازهێـــنان لـــەوەی کـــە خـــواو پێغەمـبەرەکەی (e) قەدەغـەیان کـردووە لەگـەڵ باوەڕهێنان بـە خـواو پێغەمـبەرەکەی (e) وە نـیەت پاکـی بـۆ خـوای گـەورە لـە کـردەوەکاندا لەگـەڵ ئەوپـەڕی خۆشەویستی بـۆ خـوای گـەورەو تەواویتـی مـل کەچـی بەتـەنها بـۆ ئـەو هەروەکـو خـوای گـەورە دەفەرمێت: (وَقَضَى رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ)[٥٣]

واتـــە: پـــەروەردگارت فەرمانـــی داوەو ئامـــۆژگاری کـــردویت کەکەس نەپەرستیت جگە لەو بەتاك و تەنها، هەر وەکو خوای گـەورە دەفەرمێت: (الحمد لله رب العالمين ،الرحمن الرحيم، مالك يوم الدين،اياك نعبد و اياك نستعين)[٥٤]

واتـە: حەمـد و سوپاس بۆ خـوای پـەروەدگاری هەمـوو جـیهان، کـە خوایەکـی بەسـۆز و رەحـم و بەزەیی‌ـیە ، خاوەنـی ڕۆژی سـزایە، بەتاك و تـەنها هەرتـۆ دەپەرسـتین جگـە لەتـۆ کەسـی تر ناپەرسـتین، وە بـەتاك و تـەنها پـشت بـە تـۆ دەبەسـتین و پـشت بەجگە لە تۆ نابەستین.

لـەم ئایەتانـەدا خـوای گـەورە ڕوونـی کـردەوە کـە هـەر خـۆی بەتـەنها شـایەنی ئەوەیە کە بپەرسترێت و پشتی پێ ببەسترێت،

---

[٥٣] الاسراء -٢٣

[٥٤] الفاتحة ٢-٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

هەروەكو دەفەرمێت:(فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ أَلا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِص)(٥٥)

واتە: بە دڵسۆزی ونیەت پاكیەوە لە دین دا خوای گەورە بپەرستن بەتەنها، ئایا دینی پاك و یەكخوا پەرستی دوور لەهاوبەش بڕیاردان بۆ خوای گەورە نیە؟ وە دەفەرمێت: (فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ ولو كره الكافرون)(٥٦)

واتە: ئەی موسڵمانان ئێوە خوا بپەرستن و بپاڕێنەوە لە خوا بە دڵسۆزیەوە لە پەرستندا باكافرانیش پێیان ناخۆش بێت وە دەفەرمێت:(وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلا تَدْعُو مَعَ اللَّهِ أَحَداً)(٥٧)

واتە: مزگەوت و شوێنی كڕنوش بردن موڵكی خوایە ، بۆیە لەگەڵ خوای گەورەدا هیچ كەسێكی تر مەپەرستن.

وە ئایەتی تر لەم مانایانە زۆرن وە هەموویان بەڵگەن لەسەر پێویستێتی بەتاك زانینی خوای گەورە لەپەرستندا ، وە زانراویشە كە پاڕانەوە بەهەموو جۆرەكانیەوە پەرستنە، بۆیە دروست نیە بۆ هیچ كەسێك لەخەڵكی بپاڕێنەوە تەنها لە خوای گەورە نەبێت، وە پشت نەبەستن و داوای فریاكەوتن

---

(٥٥) الزمر ٢-٣
(٥٦) غافر ١٤
(٥٧) الجن-١٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

نەکەن تەنها لە خوای گەورە نەبێت وەکو ئیش کردنێك بەم ئایەتە پیرۆزانەو ئەوەی لەماناکانیاندا هاتووە ئەمە جگە لەشتە ئاسایی و هۆکارە هەست پێ کراوەکان کە مرۆڤێکی زیندوی ئامادە تواناى بەسەریدا هەبێت، ئەمە پەرستن نىیە بەڵکو دروستە بەدەقی ئایەت و فەرمودەو یەکدەنگی زانایان کە مرۆڤ پشت ببەستێت بە مرۆڤێکی زیندوی بە دەسەلأت لە ئیش و کارە سادەو ئاساییەکاندا کەوا تواناى بەسەریدا هەبێت ،وەکو ئەوەی کە پشتی پێببەستێت یاخود داوای فریاکەوتنی لێبکات ،لەلادانی خراپەی منداڵەکەی یاخود خزمەت کارەکەی یاخود سەگەکەی و هاوشێوەی ئەمانە،وە وەکو ئەوەی کە مرۆڤ پشت ببەستێت بە مرۆڤێکی زیندوی ئامادەی بە دەسەلأت، یاخود نائامادە بەهۆی هۆکارە هەستییەکان وەکو نامە نوسین و ڕێکەوتن و هاوشێوەی ئەمانە لە دروست کردنی خانوەکەی یاخود چاك کردنی ئۆتۆمبیلەکەی و هاوشێوەی ئەمانە،وە لەم بارەیەوە خوای گەورە لە چیرۆکی موسي (عليه الصلاة والسلام)دەفەرمێت:(فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ)[58]

---

[58] القصص/١٥

واتە:ئەوەی لە کۆمەڵو عەشیرەتەکەی موسی(علیه الصلاة والسلام)بوو داوای فریاکەوتنی لیٚکرد بەسەر دوژمنەکەیدا .
هەروەها لە هاوشێوەی ئەمە داوای فریاکەوتنی مرۆڤ لە هاوەڵەکانی بۆ جیهاد کردن و جەنگ و هاوشێوەی ئەمانە ،بەلاٚم داوای فریاکەوتن لە مردووەکان و پەری و فریشتە و دارو بەرد ئەمانە هاوبەش بڕیاردانی گەورەیە و هاوشێوەی کردەوەی هاوبەش بڕیاردەرە سەرەتاکانە لەگەڵ خوایەکانیان وەکو(العزي واللات)وجگە لەمانە ،هەروەها داوای فریاکەوتن و داوای یارمەتی کردن لەو کەسانەی کەوا دەزانرێت کە وەلی و پیاو باشن لەناو زیندووەکاندا بەلاٚم لە شتێکدا کە جگەلە خوای گەورە کەسی تر تواناو دەسەلاٚتی تێیدا نیە وەك چاککردنەوەی نەخۆش و هیدایەت دانی دڵ و چونە بەهەشت و رزگاربوون لە دۆزەخ وهاوشێوەی ئەمانە،وە ئایەتەکانی پێشتر و ئەوەی لەمانایاندا بێت لە ئایەت و فەرمودەکانی تر هەموو بەڵگەن لەسەر پێویستێتی ئاراستە کردنی دڵەکان بۆ لای خوای گەورە لە هەموو ئیش و کارێکدا و خوای گەورە بە تاك و تەنها و دڵسۆزی یەوە بپەرسترێت ،چونکە بەندەکان بۆ ئەم شتە دروست کراون وبەمەیش فەرمانیان پیٚکراوە هەروەکو چۆن لە ئایەتەکانی پێشودا باس کرا،هەروەها لەم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ئایەتەدا کە خوای گەورە دەفەرمێت: (وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا)[٥٩]

واتە–بەتاك و تەنها خوای گەورە بپەرستن و هیچ هاوبەشی بۆ بڕیارمەدەن.

وە دەفەرمێت:(وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ)[٦٠]

واتە /فەرمانیان پێنەکرابوو تەنها بەوە نەبێت کە بەتاك وتەنها خوای گەورە بپەرستن بەنیەت پاکی و دڵسۆزی وەهاوبەشی بۆ بڕیار نەدەن .

وە فەرموودەی پێغەمبەر (e) لە معاذەوە (خوای لێ رازی بێت) کە دەفەرمێت:

(حق الله على العباد ان يعبدوه ولا يشركوا به شيئا)متفق على صحته

واتە/مافی خوای گەورە بەسەر بەندەکانییەوە ئەوەیە کە بەتاك و تەنها بیپەرستن و هاوبەشی بۆ بڕیار نەدەن .

وە لە فەرموودەی ابن مسعود (خوای لێ‌رازی بێت) پێغەمبەر (e) فەرمویەتی:

(من مات وهو يدعو لله ندا دخل النار) رواه البخاري .

---

[٥٩] النساء/٣٦
[٦٠] البينة/٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتـه/هەرکەسـێك بمـرێت و لـه ژیانـیدا هاوشـێوەی بـۆ خـوای گەورە دانابێت و لەگەڵ خوای گەورە دا لێی پاڕابێتەوە ئەوا دەچێتە ناو ئاگری دۆزەخەوە .

وەلەفەرمـوودەی (ابـن عـباس) (خـوایان لێ رازی بـێت) لـه صـحیحین کاتـێك پێغەمـبەر (e) اذ (خـوای لێ رازی بـێت) دەنێرێت بۆ یەمەن پێی دەڵێت .

(انـك تاتی قوما من اهل کتاب فلیکن اول ماتدعوهم الیه شهادة ان لااله الا الله)وفی لفظ (فادعهم الی ان یشهدوا ان لااله الا الله وانی رسول الله) وفی روایة للبخاری (فادعهم الی ان یوحدو الله)

واتـە/ئـەی معـاذ تۆدەچـێتە ناوگەلـێك کـە خاوەنـی پەرتوکـی ئاسمـانین (گـاورن) بـا یەکـەم شـت کـە تـۆبانگەوازیان دەکـەیت بـۆلای شـایەتی دانـی لاالـةالاالله بـێت ولـە وتەیەکـی تـردا :بانگەوازیان بکە تا شایەتی دەدەن بة لا الة الا الله و محمد رسول الله **وە لەڕیوایەتـی بوخاریدا :بانگـەوازیان بکـە تابـەتاك و تـەنها یەك خوا پەرستی دەکەن .**

وفی صحیح مسلم عن طارق بن اشیم الاشجعي رضي الله عنه ان النبي (**e**) قال :

(من وحد الله و کفر بما یعبد من دون الله حرم ماله ودمه وحسابه علی الله عزوجل)

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتە-هەرکەسێك بەتاك و تەنها خوای گەورە بپەرستێت و کوفر بکات بەو پەرستراوانەی کە جگە لە خوای گەورە دەپەرسترێن ئەوا ماڵ و خوێنی پارێزراو دەبێت وحسابی لە لای خوای گەورە یە.

وە فەرمودەی تری لەم بابەتە زۆرە.

وە ئەم یەکخواپەرستیيە بنچینەی ئاینی ئیسلامە وە بناغەی نەتەوەی ئیسلام ئەم یەکخوا پەرستیيە بووە وە سەری ئاینی ئیسلامە وە گرنگترین فەرزەکانە ،وەحیکمەت لە دروست کردنی پەری و مرۆڤ،وە حیکمت بوە لەناردنی پێغەمبەران بە تێکرا(علیهم الصلاة والسلام) هەروەکو چۆن لە پێشتردا ئەو ئایەتانەی کە بەڵگەبوون لەسەر ئەم شتە باسکران ،وە لەوانە خوای گەورە دەفەرمێت: (وما خلقت الجن والانس الا ليعبدون)(٦١)

واتە-من پەریومرۆڤم دروست نەکردووە تەنها بۆ ئەوە نەبێت کە بەتاك و تەنها من بپەرستن.هەروەها بەڵگەی تر لە سەر ئەم شتە خوای گەورە دەفەرمێت:(وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ)(٦٢)

---

(٦١) الذاريات/٥٦

(٦٢) النحل/٣٦

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتــەـبــە تأكــيدی ئــێمە بــۆ هـــەر كۆمەڵــێك لەخەڵكــی پێغەمبەرێكمان ناردووە تا بەخەڵكی بڵێن بە تاك و تەنها خوای گەورە بپەرستن و خۆتان دوربخەنەوە لە تاغوت)

هـەروەها دەفەرمێت: (وما ارسلنا من قبلك من رسول الا نوحي اليه انه لا اله الا انا فاعبدون)(٦٣)

واتــەـلەپــێش تــۆدا ئــەی محمــد (e) هــیچ پێغەمــبەرێكمان نەناردووە الا نیگامان بۆ ناردووە كە هیچ پەرستراوێكی تری حـەق نیـیە كـە شـایانی پەرسـتن بـێت تـەنها مـن نەبـێت دەی كەواتە ئێوە تەنها من بپەرستن.

وە خـوای گـەورە دەربـارەی نـوح و هـودو صـالح و شـعیب(علیهم الصلاة والسلام)**دەفەرمـێت: كـە ئـەوان بـە نەتەوەكـانی خـۆیان ووتوە :** (أعبدوا الله مالكم من اله غيره)(٦٤)

واتـەـئەی خەڵكی ئێوە بە تاك و تـەنها خـوای گەورە بپەرستن چـونكە جگـە لـەو هـیچ پەرسـتراوێكی تـری حەقتان نیـیە كـە شایانی پەرستن بێت.

ئەمـە بانگـەوازی پێغەمـبەرەكان بـووە بەگـشتی (علیهم الصلاة والسلام) **هـەروەك چۆن ئـەو دوو ئایەتەی پێشووتر بەڵگە بوون**

---

(٦٣) الانبياء/٢٥
(٦٤) الاعراف/٥٩

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

لەسـەری ،وە دوژمنانـی پێغەمـبەران (علـیهم الـصلاة والـسلام) دانیان بـەوەدا نـاوە کـە پێغەمـبەران (علـیهم الـصلاة و الـسلام) فەرمانـیان پێـیان کـردووە بەبـە تـاك زانینـی خـوای گـەورە لـە پەرسـتندا و کردنەوەو فڕێ دانی هەموو خواپەرستراوەکانی تر جگـە لـە خـوای گـەورە هەروەکـو خـوای گـەورە لە چیرۆکی (عاد) دا دەفەرمـێت: کـە ئـەوان بـە (هـود) یـان ووتـوە –علـیە الـصلاة و السلام–:(أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا)[٦٥]

واتـە: ئـەی هـود –علـیە الصلاة و السلام- تۆ بۆ ئەوە هاتوویت بۆ لای ئێمە تـا بـەتاك و تـەنها خـوای گـەورە بپەرستین و واز بێنین لەو خـوایانەی کە باوك و باپیرانمان دەیانیان پەرست وە خـوای گـەورە دەربارەی قورەیش دەفەرمـێت: کاتـێك کـە پێغەمـبەرمان محمـد (e) بانگیانـی کـرد بـۆ بـەتاك ڕاگرتنـی خـوای گـەورە لەپەرستندا و واز هێنان لەوپەرستراوانەی تر کە دەیان پەرستن لە جگـە لـە خـوای گـەورە لـە فریشتەکان و پیاوچاکان و بتەکان و دارو بـەردەکان و جگـە لەمانـە ئـەوان ووتـیان: (أَجَعَلَ الْآلِهَةَ إِلَهاً وَاحِداً إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عُجَابٌ)[٦٦]

---

[٦٥] الاعراف -٧٠
[٦٦] ص-٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتـه: ئایـا محمـد (e) ئـەو هەمـوو خـوایانەی کـردووه بەیـەك خواو داوای پەرستنی تەنها خوایەك لە ئێمە دەكات بەڕاستی ئەمـە شـتێكی زۆر سـەیرو سەرسـوڕهێنەرە وە خـوای گـەورە لـە سـورەتی (الـصافات) دا دەربارەیـان دەفەرمـێت: (إِنَّهُـمْ كَانُـوا إِذَا قِيلَ لَهُـمْ لا إِلَـهَ إِلَّا اللَّـهُ يَـسْتَكْبِرُونَ وَيَقُولُـونَ أَإِنَّا لَتَارِكُو آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ)[٦٧]

واتـه: بێباوەڕان كاتێك پێیان بوتـرایە بڵێن لا اله الا الله ئـەوان خـۆیان بەگـەورە دەزانـی لەووتنـی ئـەم ووشـەیەدا و نـەیان دەووت، وە دەیـان ووت ئایـا ئـێمە واز لـە خـوایەكانمان بهێـنین لەبەر قسەی هۆنەرێكی شێت.

وە ئایەتـی تـر لـەم مانایـە زۆرە، وە ئـەوەی كـەباسمان كـرد لـە ئایـەت و فەرمـوودە بـۆت ڕوون بـوەوە –خـوای گـەورە یارمەتـی من و تۆیش بـدات بۆتێگەیشتن لە دینەكەی و زانیاری لە مافی پـەروەدگاری هەمـوو جیهانـدا– كـە ئـەم پاڕانانـەوە و جۆرەكـانی داوای فـریاكەوتن كـە لـە پرسـیارەكەتدا ڕوونـت كـردبۆوە هەمـوویان لـە جۆرەكـانی هاوبـەش بڕیاردانـی گـەورەن چـونكە پەرستنە بۆ جگە لە خوای گەورە وە داواكردنە بۆ ئیشانێك كە

---

(٦٧) الصافات ٣٥-٣٦

جگـه لـه خـوای گـەورە کەسـی تـر تـواناو دەسـەڵاتی بەسـەردا نی‌یەلە مـردووان و ئامادەنەبـووان کـە ئەمـیش لـە هاوەبـەش بڕیاردانەکانـی سـەرەتاکان ناشـیرینترە چـونکە هاوبـەش بڕیاردەرانـی سـەرەتا تـەنها لـە کاتـی خۆشـیدا هاوبەشـیان بـۆ خـوای گـەورە دادەنا بەڵام لە کاتی تەنگانەو سەختی دا ئەوا بە دڵـسۆزی‌یەوە پەرسـتنی خـوای گـەورەیان دەکـرد چـونکە دەیانزانـی کـە خـوای گەورە هەرئەوە دەسـەڵات و تـوانای هەیـە بەسـەر رزگارکـردنیان لەسـەختی و ناخۆشـی و جگـە لەو کەسـی تـر تـواناو دەسـەڵاتی نی‌یـە هەروەکـو چـۆن خـوای گـەورە لـە قـورئاندا دەربـارەی ئـەو هاوبـەش بـڕیاردەرانە دەفەرمـێت:(فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ)[٦٨]

واتـە: هاوبـەش بـڕیاردەران کاتـێك سـواری کەشـتیەکانیان دەبوون لـەناو دەریادا و شەپۆلی ئاوەکە نزیك بوو بیانخنکێنێت ئـەو کاتـە بـەو پـەڕی دڵسۆزی‌یەوە تـەنها لـە خـوا دەپاڕانەوە کە رزگاریـان بکـات و پـشتیان دەکـرد لـە خواکانـی خـۆیان، بـەڵام کاتـێك کـە خـوای گـەورە رزگاریـان دەکات و دەیـان گەیـەنێت بە

---

[٦٨] العنكبوت -٦٥

ووشکانی ئەوا دەست دەکەنەوە بە هاوبەش بڕیاردان بۆ خوای گەورە.

وە لە ئایەتێکی تردا خوای گەورە گفتوگۆیان لەگەڵدا دەکات و دەفەرمێت:(وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا)[٦٩]

واتە|: کاتێك کەتووشی سەختی و تەنگانە بوون لە ناو دەریادا ئەو خوایانەی کە پێشتر دەتانپەرستن هەموویان وون بوون و کەسیان فریاتان نەکەوتن تەنها خوای گەورە نەبێت بۆیە داواتان لە خوای گەورە کرد کە ڕزگارتان بکات بەلاّم کاتێك ڕزگاری کردن و گەیانتانی بە ووشکانی ئێوە پشتتان کرد لە خوای گەورەو رووتان کردەوە خوایەکانی خۆتان ،وەمرۆڤ زۆر کافرو بەرهەڵستیکەری بەخششەکانی خوای گەورەیە.وە ئەگەر یەکێك لەو هاوبەش بڕیاردەرە دواییانە بڵێت :ئێمە مەبەستمان ئەوە نیە کە ئەو کەسانە خۆیان سودمان پێدەگەیەنن و چارەسەری نەخۆشەکانمان دەکەن،یاخود خۆیان سودمان پێدەگەیەنن ،بەڵکو تەنها مەبەستمان ئەوەیە کە لەلای خوای گەورە تکامان بۆ بکەن؟

---

[٦٩] الاسراء -٦٧

وەلاّم ئەوەیە کە پێی بووترێت:

ئەمــه مەبەســت و ویــستی کافرەکانــی ســەرەتا بــووه ،وەمەبەسـتیان ئـەوە نەبـووە کـە خوایەکانـیان دروسـت کـەرو رۆزی دەرو سـودبەخش و زیانبەخـشن خـودی خـۆیان خـوای گـەورە ئـەم قسەیە بەتالّ دەکاتەوە بەو ئایەتانەی کەلە قورئاندا باسـی کـردووە دەربارەیان،وە ئەوانیش مەبەستیان تکاکردنیان و خاتـریان و نـزیك کردنەوەیان بووە لـە خوای گەورە هەروەکو چۆن خـوای گـەورە لـە سورەتی (یـونس)(علـیه الـصلاة والـسلام) دەفەرمـێت:(وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لا يَضُرُّهُمْ وَلا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ)[70]

واتـە–هاوبـەش بـڕیاردەران کەسـانێك دەپەرسـتن لـە جگـە لـە خـوای گـەورە کـە نەزیانـیان پێدەگەیـەنن نەسـوود وەدەڵـێن ئەمانە لـەلای خـوای گـەورە تکامـان بۆدەکەن خـوای گـەورەیش وەلاّمـی ئـەم قسەیەیان دەداتـەوە کـە دەفەرمێت:(قُلْ أَتُنَبِّئُونَ اللَّهَ بِمَـا لا يَعْلَـمُ فِـي الـسَّمَاوَاتِ وَلا فِـي الْـأَرْضِ سُـبْحَانَهُ وَتَعَالَـى عَمَّـا يُشْرِكُونَ)[71]

---

(٧٠) یونس/١٨
(٧١) یونس ١٨

واتـه: ئـەی محمـد (e) پێـیان بڵـێ تـا ئـێوه هـەواڵ بـه خـوای گـەوره دەدەن ئایا هـیچ شـتێکی نهێنـی هەیـه لەئاسمانـەکان و زەوی کـه خـوای گـەوره نەزانێت و ئێوه بیزانن پاك و بێگەردی بۆ خوای گەوره لەو هاوبەش بڕیاردانەی کە بۆی بڕیاردەدەن.

خـوای گەوره ڕوونی کردەوه کەنازانێت نه لەئاسمانەکان و نەله زەوی تکاکـەرێك هەبـێت لـه لای و تکابکـات بـەو شـێوەیەی کـه هاوبـەش بـڕیاردەران مەبەسـتیانه، وه هـەر شـتێکیش کـه خـوای گـەوره بوونـی نەزانـێت ئـەوا هـیچ بونێکـی نیـیه چـونکه خـوای گـەوره هـیچ شـتێکی لێ ناشاردرێتەوه، خوای گەوره لە سورەتی (الزمر) دا دەفەرمێت:(تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصاً لَهُ الدِّينَ أَلا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ)(72)

واتـه: قـورئان ئـەو پەرتـوکەیه کـه دابەزێنـراوه لەلایەن خوایەکی باڵادەسـتی کاربـەجێ ئێمه ئـەو قورئانەمان بـۆ تـۆ دابەزاندووه، بەحــەق ئــەی محمــد (e) دەی کەواتــه تــۆیش خــوای گــەوره بپەرسـتە بەوپــەڕی دڵـسۆزی و نـیەت پاکی‌ـیەوه ئایـا ئاینـی دڵسۆزی و نیەت پاکی بۆ خوای گەوره نیـیه بەتاك و تەنها.

---

(72) الزمر ١-٢-٣

خوای گەورە ڕوونی کردەوە کە پەرستن بەتاك و تەنها بۆ ئەوە ، وە پێویستە لەسەر بەندەکانی بەدڵسۆزییەوە بۆ ئەوی جێبەجێ بکەن، چونکە فەرمان کردنی خوای گەورە بە پێغەمبەر (e) کە بەدڵسۆزی پەرستنی خوای گەورە بکات فەرمان کردنە بە هەموو خەڵکی.

وەمانای دین لەم ئایەتەدا پەرستنە، وە پەرستنیش بریتییە لە گوێڕایەڵی کردنی خوای گەورەو گوێڕایەڵی کردنی پێغەمبەرەکەی (e) وەکو پێشتر باسکرا کە پاڕانەوەو داوای فریاکەوتن و ترسان و بەهیوا بوون و سەربڕین و پەیمان بەستن دەگرێتەوە هەروەکو چۆن نوێژ و ڕۆژوو جگە لەمانە دەگرێتەوە لەو شتانەی کە خوای گەورە و پێغەمبەرەکەی (e) فەرمانیان پێ‌ی کردووە.

لە پاش ئەمە خوای گەورە دەفەرمێت: (و الذين اتخذوا من دونه اولياء مانعبدهم الا ليقربونا الى الله زلفى)[٧٣]

واتە: ئەوانەی کە جگە لە خوای گەورە پشتیوان و یارمەتی دەریان بۆ خۆیان بڕیار داوە ئەگەر لێیان بپرسیت بۆچی ئەوانە دەپەرستن، ئەوان لە وەڵام دا دەڵێن نایان پەرستین تەنها

---

[٧٣] الزمر٣

بۆ ئەوە نەبێت لە خوای گەورەیان نزیك بكەنەوە خوای گەورەیش بەم ووتەیەی وەڵامیان دەداتەوە كە دەفەرمێت:(ان الله يحكم بينهم فيما هم فيه يختلفون ان الله لا يهدي من هو كاذب كفار)[٧٤]

واتە بەڕاستی خوای گەورە خۆی بڕیار دەدات لەنێوانیاندا (یەك خواپەرستان و هاوبەش بڕیاردەران) لەوشتانەی كە جیاوازن لەسەری لەپەرستنی خوای گەورەدا، بەڕاستی خوای گەورە ڕێنمای كەسانێك ناكات كە درۆزن و زۆر كافرن.

خوای گەورە لەم ئایەتە پیرۆزەدا ڕوونی كردەوە كە كافران خوایەكانیان نە دەپەرست لە جگە لە خوای گەورە تەنها بۆ ئەوە نەبێت كە لە خوای گەورەیان نزیك بكەنەوە، كە ئەمیش مەبەستی كافرەكان بووە لە كۆن و تازەدا وە خوای گەورە ئەم شتەی بەتاڵ كردەوە كە دەفەرمێت: (ان الله يحكم بينهم فيما هم فيه يختلفون ان الله لا يهدي من هو كاذب كفار) خوای گەورە درۆكەیانی ئاشكرا كرد كە بەقسەی خۆیان دەیان ووت خوایەكانیان لە خوای گەورەیان نزیك دەكاتەوە وە بەكافریانی دانا بەوەی كە پەرستنیان بۆیان جێبەجێ كردبوو بەم شتە

---

[٧٤] الزمر ٣

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ئەوەی کەمترین جیاکردنەوەی هەبێت دەزانێت کە کافرەکانی سەرەتا کوفرەکەیان بەهۆی ئەوەوە بووە کە پێغەمبەران و پیاوچاکان و دارو بەرد و جگە لەمانەیان لە دروست کراوەکان کردبوو بەتکاکار لە نێوان خۆیان و خوای گەورەدا وە باوەڕیان وابوو کە ئەمانە پێویستییەکانیان بۆ جێ بەجێ دەکەن بەبێ ڕێگا پێدانو ڕەزامەندی خوای گەورە هەروەکو چۆن وەزیرەکان تکا دەکەن لەلای پاشاکان وە خوای گەورەیان پێواوە بەسەر پاشاو سەرکردەکان، وە ووتیان چۆن کەسێك پێویستییەکی هەبێت لەلای پاشاو سەرکردەکان ئەوا تکا دەکات لەلایان بەکەسانی تایبەت و وەزیرەکانی وە ئێمەیش بەم شێوەیە خۆمان نزیك دەکەینەوە لە خوای گەورە بەپەرستنی پێغەمبەرەکانی و خۆشەویستەکانی کە ئەمەیش لە پوچەڵ ترین پوچەڵەکانە چونکە خوای گەورە هاوشێوەی نییە و ناپێورێت بەدروست کراوەکانی و هیچ کەسێك ناتوانێت تکا بکات لای تەنها بەڕێگا پێدانی خۆی نەبێت، وە ڕێگا نادات بە تکاکردن تەنها بەیەك خواپەرستان نەبێت، وە خوای گەورە تواناو دەسەڵاتی بەسەر هەموو شتێکدا هەیەو زانایە بەهەموو شتێك وە لەهەموو کەسێك بەبەزەیی ترەو لە هیچ کەسێك ناترسێت چونکە خوای گەورە باڵادەستە بەسەر

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بەندەكانیدا و هەڵس و كەوت دەكات تیایاندا چۆنی ویست لێ بێت بە پێچەوانەی پاشاو سەركردەكانەوە كە ئەوان تواناى هیچ شتێكیان نىیە و هەموو شتێك نازانن بۆیە پیویستیان بەكەسانێك هەیە كە یارمەتیان بدەن لەسەر ئەو شتانەی كە دەستەوەستانن تێیدا لە وەزیرەكانیان و پیاوە تایبەتەكانیان و سەربازەكانیان ، هەروەكو چۆن پێویستیان بەراگەیاندنی پێویستیيەكانی ئەو كەسانە هەیە كە ئەمان نایزانن وە پێویستیان بەكەسانێك هەیە كە داوای بەزەیی و ڕەزامەندیان بكەن لە وەزیرو پیاوە تایبەتەكانیان بەڵام خوای پەروەردگار دەوڵەمەندەو پێویستی بە هیچ لە دروست كراوەكانی نىیە، وە بەبەزەیی ترە پێیان لە دایكی خۆیان، هەر ئەو دادوەری دادپەروەرە شتەكان لە شوێنی خۆیان دادەنێت بە گوێرەی دانایی و زانست و توانای خۆی، بۆیە دروست نىیە بە هیچ ڕوویەك لە ڕووەكان بپێورێت بە دروست كراوەكانی، بۆیە خوای گەورە لە قورئانەكەیدا ڕوونی كردۆتەوە كە هاوبەش بڕیاردەران دانیان بەوەدا ناوە كە خوای گەورە دروست كەرەو ڕۆزی دەرەو هەڵسوڕێنەرەو ئەو وەڵامی لێقەوماوان و بێ چارەكان دەداتەوە و خراپە و تەنگ و چەڵەمەو ناخۆشیان لەسەر هەڵدەگرێت و دەیان ژێنێت و دەیان مرێنێتو جگە لەم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

کردەوانە لە کردەوەکانی خوای گەورە، بەڵکو تەنها کێشەو ناکۆکی لە نێوان هاوبەش بڕیاردەران و پێغەمبەران (علیهم الصلاة و السلام) لەسەر بە دڵسۆزی پەرستنی خوای گەورە بووە بەتاك و تەنها هەروەکو خوای گەورە دەفەرمێت: (و لئن سألتهم من خلقهم ليقولن الله)[٧٥]

واتە: ئەگەر پرسیار لە هاوبەش بڕیاردەران بکەیت کە کێ ئێوەی دروست کردووە ئەوا لە وەڵام دا بەجەخت لەسەر کراوی دەڵێن (الله).

وە دەفەرمێت: (قل من يرزقكم من السماء و الارض امن يملك السمع و الابصار ومن يخرج الحي من الميت و يخرج الميت من الحي ومن يدبر الامر فسيقولون الله فقل افلا تتقون)[٧٦]

واتە: ئەی محمد (e) بەهاوبەش بڕیاردەران بڵێ کێ ڕۆزیتان دەدات لە ئاسمان و لە زەوی، وەکێ موڵکی بیستن و بینینی ئێوەی بەدەستە، وە کێ لەشتی مردوو زیندوو دەردەکات (لە هێلکە باڵندە دەردەکات و لە مەنی مرۆڤ دروست دەکات و لەکافر موسڵمان دروست دەکات) وەکێ لە شتی زیندوو مردوو دەردەکات(لە باڵندە هێلکە دەردەکات و لە مرۆڤ مەنی

---

(٧٥) الزخرف٨٧

(٧٦) يونس ٣١

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دەردەکات و لە موسڵمان کافر دروست دەکات)، وە پێمان بڵێ کێ هەڵسوڕێنەری ئەم بوونەوەرەیە ئەوا لە وەڵام دا دەڵێن (الله)یە ، تۆیش پێیان بڵێ کە هەموو ئەم شتانە دەزانن ئەی ئیتر بۆ خوای گەورە ناپەرستن و خۆتان ناپارێزن لە ئاگری دۆزەخ؟ وە ئایەتی‌تر لەم بارەیەوە زۆرە وە پێشتریش باسی ئەو ئایەتانە کرا کە بەڵگەبوون لەسەر ئەوەی کە کێشەو ناکۆکی لە نێوان پێغەمبەران و نەتەوەکان تەنها بریتی بووە لە دڵسۆزی ونیەت پاکی لە پەرستنی خوای گەورە بەتاک و تەنها هەروەکو دەفەرمێت:(وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ)[٧٧]

واتە: بەجەخت لەسەرکراوی بۆ هەموو کۆمەڵە خەڵکێك پێغەمبەرێکمان ناردووە تا بانگەوازی خەڵکی بکات کە خوای گەورە بپەرستن بەتاك و تەنها وە خۆیان دوور بخەنەوە لە تاغوتەکان. وەئەو ئایەتانەی تر کە مانای ئەم ئایەتەیان تێدایە زۆرن خوای گەورە لە زۆر شوێن دا لە قورئانی پیرۆزدا باسی تکاکردنی کردووە، لە سورەتی (البقرة) **دەفەرمێت:**(مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ)[٧٨]

---

[٧٧] النمل ٣٦
[٧٨] البقرة٢٥٥

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

واتـه: كێ هەیە كە بتوانێت لە لای خوای گەورە تكا بكات تەنها بـەڕێگا پێدانـی خـوای گـەورە نەبێت وە لەسـورەتی (الـنجم) دا دەفەرمێت:(وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ لا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئاً إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَى)[79]

واتـه: چـەندەها فریـشتە هـەن لەئاسمانـەكان كـە تكاكانیان هیچ سـوودی نیـیە تـەنها لـەپاش ڕێگـا پێدانـی خـوای گـەورە نەبێت بـۆ كەسـێ كـە ویـستی لێ بێت و لێـی ڕازی بێت وە لەسـورەتی (الانبـیاء) لـە وەسفی فریشتەكاندا دەفەرمێت:(وَلا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ)[80]

واتـه: فریـشتەكان ناتـوانن تكـا بكـەن بـۆ هـیچ كەسـێك تـەنها بۆ كەسێك نەبێت كـە خـوای گـەورە لێـی ڕازی بـێت، وە ئـەوان لـە خـوای گـەورە دەترسـێن. وە خـوای گـەورە پـێی ڕاگەیانـدووین كـە ڕازی نیـیە بـە كوفـر لـە بەندەكانـی بەڵكـو ڕازیـیە لێـیان بەسـوپاس گـوزاری ، كـە سـوپاس گـوزرای خـوای گـەورەیش بـریتییە لـە یەكخواپەسـتی خـوای گـەورە و ئـیش كـردن بـە گوێڕایەڵـی كردنـی، خــوای گــەورە لــە ســورەتی (الزمــر) دا

---

[79] النجم ٢٦
[80] الأنبياء ٢٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

دەفەرمێت:(إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلا يَرْضَى لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ)[٨١]

واتە: ئەگەر ئێوە کوفر بکەن بە خوای گەورە ئەوا بەڕاستی خوای گەورە دەوڵەمەندەو پێویستی بە ئێوە نیە خوای سوپاس کراوە بەلاَم ڕازی نیە بە کوفر بۆ بەندەکانی، بەلاَم ئەگەر سوپاس گوزاری خوای گەورە بکەن ئەوا لێتان ڕازی دەبێت وە ئیمامی بخاری لە صحیحەکەیدا لە (ابي هريرة)**وە – خوای لێ ڕازی بێت –گێڕاوێتیەوە کە بە پێغەمبەری (e) فەرمووە: کێ بەختەوەرترین کەسە بەتکاکردنی تۆ لە ڕۆژی دوایدا ئەویش لە وەلاَمدا فەرموی:** (من قال لااله الاالله خالصا من قلبه)او قال (من نفسه)

واتە–هەرکەسێك بڵێت لاالە الا الله بەدڵسۆزیەوە لە دڵیەوە یاخود فەرمووی لە نەفسیەوە.

وفي الصحيح عن انس رضي الله عنه عن النبى (e) انه قال:

(لكل نبي دعوة مستجابه فتعجل كل نبي دعوته واني اختبأت دعوتى شفاعة لامتي يوم القيامة فهي نائلة ان شاءالله من مات من امتى لايشرك بالله شيئا)

---

[٨١] الزمر ٧

واتە–هەموو پێغەمبەرێك پاڕانەوەیەكی وەرگیراوی هەبوە لەلای خوای گەورە ،وە هەموو پێغەمبەران (علیهم الصلاة والسلام)پەلەیان كرد لە پاڕانەوەكەیان و لە دنیادا لە خواپاڕانەوەو بۆی جێبەجێكردن و وەلآمی دانەوە،بەلآم من پاڕانەوەی خۆم دواخستو هێشتمەوە بۆ تكاكردن بۆ نەتەوەكەم لە ڕۆژی دوایی‌دا ،كە ان شاءالله دەستی هەموو كەسێك دەكەوێت كە بمرێت لەنەتەوەی من و هیچ هاوبەشێكی بۆ خوای گەورە بڕیارنەدابێت.

وە فەرمودەی تر لەم بوارەدا زۆرە.

وە هەموو ئەو ئایەت و فەرموودانەی كە باسمان كرد بەڵگەن لەسەر ئەوەی كە پەرستن بە تەنها مافی خوای گەورە یە و دروست نی‌یە شتێكی بۆ جگە لە خوای گەورە جێبەجێبكرێت نەبۆ پێغەمبەران(علیهم الصلاة والسلام)وە نە بۆ جگە لەوان،وەتكا كردنیش موڵكی خوای گەورە یەهەروەكو دەفەرمێت: (قل لله الشفاعة جمیعا)[٨٢]

---

[٨٢] الزمر/٤٤

واتە– ئەی محمد (e) پێیان بڵێ کە تکاکردن هەمووی موڵکی خوایەو کەس توانای هەڵس و کەوت کردنی نیە تێیدا تەنها خوای گەورە نەبێت.

وەهیچ کەسێك شایانی تکاکردنی نیە تەنها لە پاش ڕێگا پێدانی خوای گەورە نەبێت بە تکاکار وڕەزامەندی لە تکابۆکراو ،کە خوای گەورەیش بەجگە لە یەکخواپەرستی بە هیچ شتی تر رازی نیە هەروەکو چۆن پێشتر باس کرا.

بەڵام هاوبەش بڕیار دەران هیچ بەشێکیان نیە لە تکاکردندا ،هەروەکو خوای گەورە دەفەرمێت: (فما تنفعهم شفاعة الشافعين)[٨٣]

واتە:–هیچ تکای تکاکاران سودیان پێناگەیەنێت(واتە بەهاوبەش بڕیاردەران) ،وە دەفەرمێت: (ما للظالمين من حميم ولا شفيع يطاع)[٨٤]

واتە–لە ڕۆژی قیامەتدا ستەمکاران (هاوبەش بڕیاردەران)هیچ خۆشەویست و خزم و دۆستێکیان نیە کە ڕزگاریان بکات وە هیچ تکاکارێکیان نیە کە گوێڕایەڵی بکرێت چونکە خوای گەورە رازی نابێت کەس تکا بۆ هاوبەش بڕیاردەران بکات.

---

[٨٣] المدثر/٤٨

[٨٤] غافر/١٨

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

وەستەم ئەگەر بە ڕەهایی و بەربلاوی هات ئەوا مەبەست پێی هاوبەش بڕیاردانە ،هەروەکو خوای گەورە دەفەرمێت:
(والكافرون هم الظالمون)(٨٥)

واتە کافران ئەوان ستەمکارن .

وە دەفەرمێت: (ان الشرك لظلم عظيم)(٨٦)

واتە–بەڕاستی هاوبەش بڕیاردان بەجەخت لەسەرکراویەوە ستەمێکی گەورەیە،وە ئەوەی کەلە پرسیارەکەتدا باست کردبوو لەوەی کە هەندێك لە سۆفیەکان لە مزگەوت و جگە لە مزگەوت دەڵێن:

خوایە سەلاوات ئێبدە لەسەر ئەو کەسەی کە کردووتە بەهۆی لەت کردنی نهێنیە دەسەڵاتدارەکانت و دەرکەوتنی روناکی یە سۆزاویەکانت کە بوە بە جێگری ئامادەبووی خواویستی و جێنیشینی نهێنیە خۆییەکانت.....هتد

وەلام

ئەوەیە کە بوترێت ئەم قسەیە و هاوشێوەی لە کۆی ئەو زیادەڕەوی و ڕۆچونەیە کە پێغەمبەر (e) ئاگاداری کردوینەتەوە ئێی کە لە الصحيح دا مسلم لە عبدالله ی کوری

---

(٨٥) البقرة/٢٥٤
(٨٦) لقمان/١٣

مسعود(خوای لیٚ ڕازی بێت) دەیگێڕێتەوە کە پێغەمبەر (e) فەرمویەتی: (هلك المتنطعون قالها ثلاثا)

واتە –ڕۆچوان و زیادڕەوان بە هیلاك و لەناوچون سیٚ جار ئەمەی فەرموو ، ئیمامی الخطابی(ڕەحمەتی خوای لیٚبێت)دەفەرمێت:

(المتنطع :ئەو کەسەیە کە ڕۆدەچێت لە شت داو زیادڕەوی دەکات کە گەڕان بە دوای دا لەسەر مەزهەبەکانی ئەهلی کلامە (اهل الکلام)کە ئەمان دەچنە هەموو شتێکەوە کە پەیوەندی پێیانەوە نەبێت وقسەدەکەن لە شتی وادا کە عەقڵیان نایگاتیٚ)

ابو السعادات ابن الاثیر: (دەفەرمێت: المتنطعون :ئەوانەن کە ڕۆدەچن و زیادڕەوی دەکەن لە قسەکردندا وقسە دەکەن بەو پەڕی گەرویان لە(نطع)وەرگیراوە کە بۆشایی سەرەوەی دەمە پاشان بەکارهات بۆ هەموو کەسێك کە ڕۆبچێت لە ووتەو کردەوەدا.وە بەوەی کە ئەم دوو پێشەوایە باسیان کرد کە هەردووکیان پێشەوان لە زماندا،بۆ تۆو هەموو کەسێك کە کەمترین زانیاری هەبێت دەرکەوت کە ئەم چونێتیەیە لە سەلاوات و سەلام کردن لەسەر پێغەمبەرمان و گەورەمان پێغەمبەری خوا (e) لە کۆی ئەو ڕۆچون و زیادڕەویەیە کە قەدەغە کراوە وە ئەوەی کە شەرعی بێت بۆ موسڵمان لەم

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

بـوارەدا ئەوەیـە کـە بگـەڕێن بـە دوای چـونێتی جـێگیر لـە پێغەمـبەری خـواوە (e) لـە چـونێتی سـەڵاوات و سـەلام کـردن لەسـەر پێغەمـبەر (e) کـە ئەمـە بەسـەو موسـڵمان پێویـستی بەجگە لەمانە نابێت.

وە لەو چۆنێتی یانەی کە جێگیر بوونە لە پێغەمبەرەوە (e) ما رواه البخاري و مسلم في الصحيحين واللفظ للبخاري عن كعب بن عجرة (رضي الله عنه) **کە هاوەڵان (خوایان لێ ڕازی بێت)ووتیان ئـەی پێغەمـبەری خـوا (e) فـەرمانمان پێکـراوە کـە سـەڵاوات لەسەر تۆ بدەین چۆن سەڵاواتت لەسەربدەین ئەویش فەرمووی بڵێن** (اللهم صل على محمد وعلى ال محمد كما صليت على ابراهيم وعلى ال ابراهيم انك حميد مجيد وبارك على محمد وعلى ال محمد كما باركت على ابراهيم وعلى ال ابراهيم انك حميد مجيد)وفي الصحيحين عن ابي حميد الساعدي (رضي الله عنه)**کە ووتویانە ئەی پێغەمبەری خوا (e) چۆن سەڵاواتت لەسەر بدەین ،ئەویش فەرمووی:**

(قولوا اللهم صل على محمد وعلى ازواجه وذريته كما صليت على ال ابراهيم وبارك على محمد وازواجه وذريته كما باركت على ال ابراهيم انك حميد مجيد)وفي صحيح مسلم عن ابي مسعود الانصاري (رضى الله عنه)قال: قال بشير بن سعود:**ئەی پێغەمبەری خوا (e) خوای**

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

گـەورە فەرمانـی پـێ کـردوین کـە سـەڵاواتت لەسـەر بـدەین ؟ئەویش بێدەنگ بوو پاشان فەرمووی:

(قولوا اللهم صل على محمد وعلى ال محمد كما صليت على ابراهيم وبارك على محمد وعلى ال محمد كما باركت على ابراهيم في العالمين انك حميد مجيد والسلام علمتم)

ئەم ووتانەو هاوشێوەیان و جگە لەمانەیش کە جێگیر بوو.لە پێغەمبەر (e) پێویستە لەسەر موسڵمان ئەمانە بەکاربهێنێت لـە سـەڵاوات دانـی لەسـەر پێغەمـبەر (e) و سـەلام کردنـی لێی،چونکە پێغەمبەر (e) زاناترین کەسە بەوەی کە شایانی بەکارهێنانە لەحەقی خۆیدا،هەروەکو چۆن زاناترین کەسیشە بەوەی کە پێویستە بەکاربهێنرێت لە حەقی پەروەردگاریدا لە ووتـە ،بـەڵام ئـەو ووتـە زیـادڕەوی یانـە و داهێنـراوانە و ئـەو ووتانەی کە ئەگەری مانای نادروستیان لێ دەکرێت،وەکو ئەو ووتانـەی کەلـە پرسـیارەکەتدا باسـت کـردبوو ،ئـەوا پێویـستە بەکارنەهێنـرێن چونکە زیادڕەویـان تـێدایە ،وە لەبەرئـەوەی کـە ڕاڤە دەکرێن بەچەند مانایەکی پوچەڵ لەگەڵ ئەوەی جیاوازو پێـچەوانەی ئـەو ووتانەیـە کـە پێغەمـبەری خـوا (e) بـەکاری هێناوە و هەڵی بژاردووەو ڕێنمایی نەتەوەکەی کردووە بۆی کە ئـەو زاناتـرین کەسـەو ئامۆژگارکەرتـرین و دورتـرین کەسـە لـە

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

ڕۆچوون و زیادڕەوی کردن (علیه من ربه افضل الصلاة والسلام)وە بەو هیوایەم ئەو بەڵگانەی کە باسمان کرد لە روون کردنەوەی راستێتی یەکخواپەرستی و حەقیقەتی هاوبەش بڕیاردان و جیاوازی نێوان ئەوەی کە هاوبەش بڕیاردەرانی دواینی لەسەربووە .لەم بوارەدا وە لەڕوون کردنەوەی چۆنێتی سەلاوات دانی شەرعی لەسەر پێغەمبەری خوا (e) بەس بێت و باوەڕ پێکەربێت بۆ حەق ویست.بەڵام ئەوەی نەیەوێت حەق بناسێت ئەوا شوێنی ئارەزوەکانی کەوتووە و خوای گەورە یش فەرموویەتی :(فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدىً مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ (٨٧)

واتە–ئەگەر بێباوەڕان وەڵامی تۆیان نەدایەوە ئەی محمد (e) ئەوا بزانە تەنها شوێنی ئارەزوەکانیان کەوتون ،وەکێ لەو کەسە گومڕاترە کە شوێنی ئارەزوەکانی بکەوێت بەبێ ڕێنمایی لە خوای گەورەوە ،بە ڕاستی خوای گەورە ڕێنمایی خەڵکی ستەمکار ناکات.

---

(٨٧) القصص/٥٠

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com

خوای گەورە لەم ئایەتە پیرۆزەدا روونی کردەوە کە خەڵکی بە گوێرەی ئەو شتەی کە خوای گەورە پێغەمبەر (e) بۆی ناردووە لە هیدایەت و دینی راست دوو بەشن بەشێکیان وەڵامدەرەوەن بۆ خواو پێغەمبەرەکەی (e) وە بەشی دووەمیان شوێن کەوتوی ئارەزوەکانێتی ،وە خوای گەورە پێمانی راگەیاند کە هیچ کەس لەو کەسە گومڕاتر نی‌یە کە شوێنی ئارەزوەکانی دەکەوێت بەبێ ڕێنمایی لە خوای گەورەوە ،بۆیە داواکارین لە خوای گەورە پارێزراومان بکات لە شوێن کەوتنی ئارەزوو هەروەکو چۆن داوای لێدەکەین کە ئێمەو ئێوە هەموو برایانمان بگێڕێت لەو کەسانەی کە وەڵامدەرەوەن بۆ خواو پێغەمبەرەکەی (e) وە بەگەورە دانەری شەریعەتەکەین وە ئاگادارکەرەوەن لە هەموو ئەو شتانەی کە پێچەوانەی شەریعەتەکەیەتی لە داهێنراوو ئارەزووەکان انە جواد کریم وصلی اللە وسلم علی عبدە ورسولە نبینا محمد والە واصحابە واتباعە باحسان الی یوم الدین.

والحمد لله الذى بنعمته تتم الصالحات

PDF created with pdfFactory Pro trial version www.pdffactory.com